

برنامه درسی

رشته: زبان و ادبیات عربی

دوره: کارشناسی

دانشکده: ادبیات و علوم انسانی

مصوب جلسه مورخ ۹۸/۱۰/۲۳ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین‌نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی تدوین شده و در جلسه مورخ ۹۸/۱۰/۲۳ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: زبان و ادبیات عربی

دوره: کارشناسی

برنامه درسی دوره کارشناسی که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی زبان و ادبیات عربی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه برسد.

ایمان الله بیگدلی

مدیر برنامه‌ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

مرتضی کرمی

رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

رضا پیش‌قدم

معاون آموزشی دانشگاه

رأی صادره جلسه مورخ ۹۸/۱۰/۲۳ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی زبان و ادبیات عربی در مقطع کارشناسی صحیح است. به واحد ذی‌ربط ابلاغ شود.

محمد کافی

رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی

رشته: زبان و ادبیات عربی

فصل اول

مشخصات کلی

بسمه تعالی

تعریف رشته:

زبان و ادبیات عربی یکی از رشته‌های مقطع کارشناسی در نظام آموزش عالی ایران است و مواد درسی آن به گونه‌ای طراحی و تنظیم شده است که دانشجویان این رشته در طول دوره، زبان عربی را بیاموزند و با ادبیات آن آشنا شوند.

هدف رشته:

- تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز کشور در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، گردشگری و غیره
- تعلیم و تربیت افرادی که در دوره تحصیلات تکمیلی این رشته و رشته‌های مرتبط مانند ترجمه و ادبیات تطبیقی ادامه تحصیل داده و نیاز کشور را در سطوح عالی علمی، آموزشی و پژوهشی و اجرایی در حوزه‌هایی همچون آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، سازمان اوقاف و وزارت ارشاد مرتفع سازند.
- شناخت زبان عربی به عنوان زبان قرآن و یکی از زبان‌های زنده دنیا
- آشنایی با تاریخ و ادبیات عربی و بزرگان نظم و نثر آن
- شناخت بنیادین فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی
- فراهم آوردن زمینه تعامل و ارتباط بیشتر با جهان اسلام و جهان عرب.

ضرورت و اهمیت رشته:

زبان و ادبیات عربی در ایران پیشینه‌ای دیرینه دارد که سابقه آن را می‌توان به فتح ایران در سال ۲۳ هجری قمری بازگرداند. از این تاریخ به بعد زبان عربی یا زبان رسمی اول ایرانیان و یا زبان رسمی دوم آنان بوده است. چراکه عربی زبان قرآن کریم و وسیله دست یافتن به معارف قرآنی-اسلامی است، به همین سبب ایرانیان از همان صدر اسلام به فراگیری این زبان و ادبیات آن روی آوردند. به طوری که در قرن دوم بسیاری از مشاهیر علمی و ادب عربی ایرانی بودند و در طول تاریخ اسلام نقشی تعیین کننده در تکوین و تکامل فرهنگ و تمدن اسلامی ایفا کردند.

از سوی دیگر با ورود ایرانیان به حوزه امت اسلامی تأثیر و تأثر بین فرهنگ عربی-اسلامی و فرهنگ و تمدن ایرانی در تمامی جنبه‌های فکری، فرهنگی و اجتماعی آغاز شد و با گذشت قرن‌ها پیوند میان دو فرهنگ عمیق و عمیق تر گردید و در این میان زبان و ادبیات فارسی و عربی با دادوستد فراوان یکدیگر را غنا بخشیده و هریک دیگری را به زبانی پویا و متناسب با نیازهای متحول با زمان تبدیل کردند.

بنابراین بدون دانستن زبان عربی ورود به سرچشمه فیاض علوم و معارف قرآنی-اسلامی بسیار محدود می‌شود و شناخت زبان و ادبیات فارسی به طور صحیح ناممکن می‌گردد و از همین رو است که اصل شانزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به آموزش اجباری این زبان در دوره متوسطه اختصاص یافته است.

افزون بر این همه، زبان عربی یکی از مهم ترین زبان های زنده جهان است که در حدود ۲۳ کشور به عنوان زبان رسمی بدان تکلم می شود و زبان دوم کشورهای مسلمان محسوب می شود و در مجموع، زبان اندکی کمتر از دو میلیارد مسلمان عرب و غیر عرب را تشکیل می دهد.

به همین دلیل زبان عربی در جهان امروز از اهمیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی ویژه ای برخوردار است و در بیشتر دانشگاه های معروف جهان غرب مورد توجه و اهتمام است.

نظر به تمامی اسباب و عوامل یاد شده تدریس زبان و ادبیات عربی از دیرباز در ایران نخست در حوزه های علمیه و سپس در دانشگاه ها ضروری تشخیص داده شده و بعد از انقلاب اسلامی رشد و شتاب فزاینده ای به خود گرفته است.

نقش، توانایی و شایستگی دانش آموختگان:

- توانایی فهم و درک زبان عربی در شکل نوشتاری و شنیداری
- مهارت در تکلم و نگارش به زبان عربی
- شناخت ادبیات عربی، سیر تطور و بزرگان آن از دوران جاهلی تا عصر حاضر
- شناخت بنیادین فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی

طول دوره و شکل نظام:

مدت مجاز تحصیل در این دوره ۸ نیمسال تحصیلی و به شیوه آموزشی-پژوهشی می باشد.

تعداد و نوع واحدها درسی:

مجموع ۱۳۸ واحد درسی شامل:

دروس عمومی: ۲۰ واحد

دروس تخصصی: ۷۸ واحد

دروس پایه: ۳۰ واحد

دروس اختیاری: ۱۰ واحد

شرایط و ضوابط ورود به دوره:

داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت و احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت

فصل دوم

واحدهای درسی و جداول دروس

جدول ۱- دروس عمومی^۱

ردیف	نام درس		تعداد واحد			تعداد ساعت		
	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی
۱	مبانی نظری اسلام (گذراندن ۲ درس)	اندیشه اسلامی (۲ واحد)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲		اندیشه اسلامی ۲ (۲ واحد)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳		انسان در اسلام (۲ واحد)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام (۲ واحد)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	اخلاق اسلامی (گذراندن ۱ درس)	فلسفه اخلاق	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶		آیین زندگی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷		عرفان عملی در اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	فارسی عمومی		۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۹	زبان عمومی		۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۱۰	تربیت بدنی ۱		-	۱	۱	-	۳۲	۳۲
۱۱	دانش خانواده و جمعیت		۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	انقلاب اسلامی (گذراندن ۱ درس)	انقلاب اسلامی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳		آشنایی با قانون اساسی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴		اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	تاریخ و تمدن اسلامی (گذراندن ۱ درس)	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷		تاریخ امامت	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۸	آشنایی با منابع اسلامی (گذراندن ۱ درس)	تفسیر موضوعی قرآن	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۹		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	تربیت بدنی ۲		-	۱	۱	-	۳۲	۳۲
جمع کل			۲۰	۲	۲۲			

^۱ به دلیل ماهیت اسلامی بعضی دروس رشته زبان عربی از مجموع واحدهای زمینه معارف اسلامی که برای تمامی رشته‌ها ضروری است تعداد ۱۰ واحد اخذ نمایند منظور انتخاب ۱۰ واحد از واحدهای ارائه شده در ردیف‌های ۱ تا ۷ و ۱۵ تا ۱۹ می‌باشد. به این ترتیب جمع واحدهای عمومی که دانشجو ملزم به اخذ آن می‌باشد از ۲۲ واحد جدول به ۲۰ واحد کاهش می‌یابد.

جدول ۲- دروس پایه

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	انشاء (۱)	۱
انشاء (۱)	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	انشاء (۲)	۲
انشاء (۲)	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	انشاء (۳)	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مکالمه ۱	۴
مکالمه ۱	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مکالمه ۲	۵
مکالمه ۲	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مکالمه ۳	۶
مکالمه ۳	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مکالمه ۴	۷
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نحو ۱	۸
نحو ۱	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نحو ۲	۹
نحو ۲	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نحو ۳	۱۰
نحو ۳	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نحو ۴	۱۱
نحو ۴	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نحو ۵	۱۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	صرف ۱	۱۳
صرف ۱	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	صرف ۲	۱۴
صرف ۲	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	صرف ۳	۱۵
-	۴۸۰	-	۴۸۰	۳۰	-	۳۰	جمع کل	

جدول ۳- دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	متون نثر دوره مملوکی و عثمانی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	متون نظم دوره مملوکی و عثمانی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان اموی	۴	-	۴	۶۴	-	۶۴
۴	مکالمه ۵، (لهجه عراقی و شامی)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	عروض و قافیه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	زبان تخصصی انگلیسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	علوم بلاغی (بدیع)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	علوم بلاغی (بیان)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۹	علوم بلاغی (معانی)	۴	-	۴	۶۴	-	۶۴
۱۰	متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان اموی	۴	-	۴	۶۴	-	۶۴
۱۱	متون نثر دوره عباسی (۱)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	متون نثر دوره عباسی (۲)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳	متون نظم دوره عباسی (۱)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴	متون نظم دوره عباسی (۲)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	نقد ادبی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶	ادب سیاسی و متعهد اهل بیت (ع)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷	فن ترجمه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۸	ترجمه از عربی به فارسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲

۱۹	ترجمه از فارسی به عربی	۲	-	۲	۲	۳۲	فن ترجمه
۲۰	قرائت و ترجمه متون تفسیری قرآن کریم	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۲۱	متون حدیث و نهج البلاغه	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۲۲	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱)	۲	-	۲	۲	۳۲	هم نیاز با تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان اموی
۲۳	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۲)	۲	-	۲	۲	۳۲	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱)
۲۴	مکاتب ادبی	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۲۵	روش تحقیق و مأخذ شناسی	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۲۶	تاریخ ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	۲	-	۲	۲	۳۲	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۲)
۲۷	تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ جهانی دوم	۲	-	۲	۲	۳۲	تاریخ ادبیات دوره مملوکی و عثمانی
۲۸	تاریخ ادبیات معاصر پس از جنگ جهانی دوم	۲	-	۲	۲	۳۲	تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ جهانی دوم
۲۹	زبان شناسی	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۳۰	متون نثر معاصر	۲	-	۲	۲	۳۲	متون نثر دوره مملوکی و عثمانی
۳۱	متون نظم معاصر	۲	-	۲	۲	۳۲	متون نظم دوره مملوکی و عثمانی
۳۲	آزمایشگاه زبان (۱)	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۳۳	آزمایشگاه زبان (۲)	۲	-	۲	۲	۳۲	آزمایشگاه زبان (۱)
۳۴	ادبیات اساطیری	۲	-	۲	۲	۳۲	متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان اموی
۳۵	تاریخ ادبیات اندلس	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۳۶	آشنایی با صنعت گردشگری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
	جمع کل	۷۸	-	۷۸	۷۸	۱۲۴۸	-

جدول ۴- دروس اختیاری

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	متون عرفانی	۱
صرف ۳ و نحو ۵	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اعراب قرآن و نهج البلاغه	۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روزنامه‌ها و مجلات عربی	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	ادبیات تطبیقی	۴
تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ جهانی دوم- تاریخ ادبیات معاصر پس از جنگ جهانی دوم- متون نظم معاصر و متون نثر معاصر	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	ادبیات داستانی معاصر	۵
زبان عمومی	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	متون ادب عربی به زبان انگلیسی	۶
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	ادبیات پایداری معاصر عربی	۷
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	ترجمه شفاهی همزمان	۸
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روش‌ها و فنون تدریس	۹
-	۶۴	۶۴	-	۲	۲	-	کارورزی	۱۰
-	۳۵۲	۶۴	۲۸۸	۲۰	۲	۱۸	جمع کل	

فصل سوم

سرفصل دروس

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): انشاء (1)

عنوان درس (انگلیسی): Writing (1)

نوع درس: پایه پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با موضوع نگارش به‌عنوان یکی از مهارت‌های زبان‌آموزی
- کسب مهارت نوشتن به زبان عربی
- نوشتن انواع جملات عربی به‌طور صحیح
- نوشتن انشاء ساده به زبان عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

کسب مهارت لازم جهت نوشتن انواع جملات و انشاء در سطح ساده

سرفصل درس:

- طرح موضوع نگارش به‌عنوان یکی از مهارت‌های اصلی زبان‌آموزی و طرح عناصر ضروری برای نوشتن در مورد هر موضوع
- تمرین و ممارست در نوشتن انواع جملات
- اصول وصف و قصه‌نویسی
- نامه‌نگاری و خلاصه‌نویسی در سطح ساده
- نوشتن انشاء ساده در مورد موضوعات یادشده

روش یاددهی - یادگیری:

روش توضیحی و حل تمرین و انجام تکالیف نوشتاری توسط دانشجویان

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۱۵	نوشتاری: %۳۵	%۳۰	%۲۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الفاخوری، حنا (۱۹۷۴). الجدید فی الإنشاء العربی، ج ۵ (السنة الأولى من مرحلة التعليم الثانوی)، بیروت: مكتبة المدرسه، دارالكتاب.

منابع فرعی:

البیاع، خالدیة (۱۹۹۹). المرشد الواضح فی الإنشاء، (ثلاثة مجلدات، المرحلة الابتدائية والإعدادية والثانوية)، بیروت: دار و مكتبة الهلال، دار التيسير.

أسمر، راجی (۲۰۰۰م). المعین فی الإنشاء العربی، المرحلة الثانية، بیروت.

بقاعی، ایمان (۲۰۰۷م). المتقن العملی و كراسه التمارین و التدريبات التطبيقية لطلاب المرحلة الابتدائية، بیروت: دار الراتب الجامعيه.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): انشاء (۲)

عنوان درس (انگلیسی): Writing (2)

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: انشا (۱)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- تقویت مهارت نوشتن به زبان عربی در سطح متوسط
- فراگیری اصول و عناصر ضروری در نگارش
- نوشتن انشا در حد متوسط در موضوعات مختلف

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

نگارش به زبان عربی در سطح متوسط

سرفصل درس:

- اصول نگارش
- خطاهای نگارشی و ویرایشی
- ابزارهای نگارش (حروف: حروف جر و عطف و ...، واژگان و جملات)
- پاراگراف‌بندی و نشانه‌گذاری
- خلاصه‌نویسی (مراحل، شروط، انواع: خلاصه مقاله، کتاب و داستان)
- خاطره‌نویسی
- نامه‌نگاری در حد متوسط

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، یادسپاری، تمرینی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۱۵	نوشتاری: %۳۵	%۳۰	%۲۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

خلیل ابراهیم و الصمادی امتنان (۲۰۰۹ م). فن الكتابة والتعبير، عمان.

منابع فرعی:

الفاخوری، حنا (۱۹۷۴). الجديد في الإنشاء العربي، ج ۷ (السنة الثالثة من مرحلة التعليم الثانوي)، بيروت، مكتبة المدرسة، دارالكتاب.

أسمر، راجی (۲۰۰۰ م). المعين في الإنشاء العربي، المرحلة الثانية، بيروت.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): انشاء (۳)

عنوان درس (انگلیسی): Writing (3)

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: انشا (۲)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- نوشتن انشا در موضوعات مختلف در سطح پیشرفته
- نوشتن نامه با موضوعات مختلف
- آشنایی با اصول مقاله نویسی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

مهارت نوشتن به زبان عربی در سطح پیشرفته

سرفصل درس:

- انشا پیشرفته در موضوعات مختلف ادبی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، تاریخی، دینی، اخلاقی و ...
- نامه‌نگاری پیشرفته در موضوعات مختلف همچون نامه‌های دوستانه، اداری، تبریک و ...
- مقاله‌نویسی (تعریف، انواع، مراحل نگارش آن)
- نگارش مقاله

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از (سخنرانی، یادسپاری، تمرینی)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۰	%۳۰	نوشتاری: %۳۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

خليل ابراهيم و الصمادى امتنان (٢٠٠٩ م). فن الكتابة و التعبير، عمان.
الفاخورى، حنا (١٩٧٤). الجديد فى الانشاء العربى، ج ٨ (السنة الثالثة من مرحلة التعليم الثانوى)، بيروت، مكتبة المدرسه، دارالكتاب.

منابع فرعى:

أسمر، راجى (٢٠٠٠ م). المعين فى الإنشاء العربى، المرحلة الثانية، بيروت.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکالمه ۱

عنوان درس (انگلیسی): Conversation 1

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با ساخت‌های زبانی متناسب با موقعیت‌های متفاوت گفتاری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی درک مکالمات روزمره و توانایی در پاسخگویی
- تقویت مهارت گفت‌وگوی عربی و درک گفتاری و شنیداری

سرفصل درس:

- موضوعات ساده گفتاری (سلام و احوال‌پرسی، آب و هوا، شغل و تحصیل و ...)
- قواعد ابتدایی (مذکر و مؤنث، مفرد و مثنی و جمع، نکره و معرفه، اسم اشاره، ضمائر و ...)
- واژگان پر کاربرد زبان عربی
- تلفظ کلمات به لهجه عربی
- چگونگی سخن گفتن در مکالمات روزمره در اماکن مختلف مانند هتل‌ها، رستوران‌ها، مراکز خرید و فروش

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی تمرینی، مشارکتی پرسش و پاسخ و یادسپاری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۳۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

فکری، مسعود (۱۳۸۳). *صدی الحیاة، المرحلة الاساسیه*. تهران: کانون زبان ایران.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.mcal.yazd.ir

- مأخذ شناسی آموزش زبان عربی در ایران

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکالمه ۲

عنوان درس (انگلیسی): Conversation 2

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: مکالمه ۱

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

تقویت مهارت گفت و گوی عربی و درک گفتاری و شنیداری

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد:

- درک مکالمات روزمره و توانایی در پاسخگویی
- تشخیص و فهم ساخت های زبانی متناسب با موقعیت های متفاوت گفتاری

سرفصل درس:

- شنیدن و سخن گفتن
- ساخت های زبانی و شبیه سازی آن
- گفت و گو با موضوعات کاربردی روزمره
- مکالمه در قالب متن ها و عبارات ساده
- اصطلاحات پر کاربرد
- قواعد دستوری (تذکیر و تأنیث، انواع جمع، اسامی اشاره و ...)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، مشارکتی، پرسش و پاسخ و یادسپاری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۳۰	%۳۰	نوشتاری: -	-
		عملکردی: %۴۰	

فهرست منابع:

فکری، مسعود (۱۳۸۳). *صدی الحیاة، المرحلة التمهيديه*. تهران: کانون زبان ایران.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکالمه ۳

عنوان درس (انگلیسی): Conversation 3

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■
ندارد □
پیش نیاز: مکالمه ۲
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

تقویت مهارت گفت و گو و گوی عربی و درک گفتاری و شنیداری

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد:

- توانایی درک مکالمات روزمره و پاسخگویی
- آشنایی با ساخت های زبانی متناسب با موقعیت های متفاوت گفتاری

سرفصل درس:

- تمرین گفت و گوهای مختلف در موضوعات متنوع
- متون پیچیده با اصطلاحات و تعابیر
- ضرب المثل های پر کاربرد
- قواعد دستوری (عطف، حروف مشبهة بالفعل، افعال ناقصه، اسماء خمسه، اعراب و بنا و ...).

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی تمرینی، مشارکتی پرسش و پاسخ و یادسپاری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۳۰	٪۳۰	نوشتاری: -	-
		عملکردی: ٪۴۰	

فهرست منابع:

فکری، مسعود (۱۳۸۳). *صدی الحیاة، المرحلة المتوسطة*. تهران: کانون زبان ایران.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکالمه ۴

عنوان درس (انگلیسی): Conversation 4

نوع درس: پایه
پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد
پیش‌نیاز: مکالمه ۳
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

تقویت مهارت گفت‌وگویی عربی و درک گفتاری و شنیداری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی درک مکالمات روزمره و توانایی در پاسخگویی
- آشنایی با ساخت‌های زبانی متناسب با موقعیت‌های متفاوت گفتاری

سرفصل درس:

- گسترش دامنه واژگان و ساختارهای پیچیده‌تر
- اصطلاحات رسانه‌ای، نمونه‌های ادبی شعر و نثر و ضرب‌المثل‌ها
- نگارش متن عربی
- ترجمه از فارسی به عربی و نشانه‌گذاری، قواعد دستوری (لای نفی جنس، اسلوب نفی، ضمیر فصل، مصادر و ...).

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی تمرینی، مشارکتی پرسش و پاسخ و یادسپاری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۳۰	٪۳۰	نوشتاری: -	-
		عملکردی: ٪۴۰	

فهرست منابع:

فکری، مسعود (۱۳۸۳). *صدی الحیاة، المرحلة العالیة*. تهران: کانون زبان ایران.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نحو ۱

عنوان درس (انگلیسی): Syntax 1

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با علم نحو و دستیابی به تصویری روشن تر از هویت و کارکرد علم نحو
- آشنایی با مکانیزم و کیفیت و راه و روش ترکیب کلمات باهم در جملات
- فراگرفتن یک دوره از قواعد نحو زبان عربی برای درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن و درک صحیح از معنای جمله‌ها و عبارات‌ها

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا
- مهارت و توانایی در تشخیص نقش واژگان و جمله‌ها در عبارات‌های مختلف

سرفصل درس:

- موضوع نحو
- مواضع رفع و نصب و جزم فعل مضارع
- فاعل و نائب فاعل مبتدا و خبر
- مرتبه مبتدا و خبر
- روابط مبتدا و خبر
- ملحقیات مبتدا و خبر
- افعال ناقصه
- افعال مقاربه
- حروف شبیه به لیس.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات نحوی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربية في الصرف والنحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر.
الغلايينی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربية. الطبعة الثلاثون*، بیروت: المكتبة العصرية.

منابع فرعی:

عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الكافي*. القاهرة: دارالتوقیة للتراث.
الجارم، علی و امین، مصطفی (۱۹۸۳ م). *النحو الواضح في قواعد اللغة العربية*. القاهرة: دار المعارف.
الانطاکی، محمد (۱۴۳۲ ق). *المنهاج في القواعد و الاعراب*، پاکستان، دار البشري.
المجمع العلمي الاسلامی (۱۳۶۴ ش). *الهدایة في النحو*، الطبعة الخامسة، بی جا.
دیباچی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). *الجدید في الصرف والنحو*. چاپ اول، تهران: سمت.
عفش، محمد علی (۱۹۹۲). *معین الطلاب في قواعد النحو و الاعراب*. بیروت: دار الشرق العربي.
شهابی، علی اکبر (۱۳۸۵). *اصول النحو*، تهران: دانشگاه تهران.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.jolr.ut.ac.ir	- مجله پژوهش های زبانی - دانشگاه تهران
www.irr.modares.ac.ir	- مجله جستارهای زبانی
www.kfcris.com	- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فيصل

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نحو ۲

عنوان درس (انگلیسی): Syntax 2

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲
پیش نیاز: نحو ۱

اهداف درس:

- آشنایی با علم نحو و دستیابی به تصویری روشن تر از هویت و کارکرد علم نحو.
- آشنایی با مکانیزم و کیفیت و راه و روش ترکیب کلمات باهم در جملات.
- فراگرفتن یک دوره از قواعد نحو زبان عربی برای درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن و درک صحیح از معنای جمله‌ها و عبارت‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- مهارت و توانایی در تشخیص نقش واژگان و جمله‌ها در عبارت‌های مختلف.

سرفصل درس:

- حروف مشبیه بالفعل
- لای نفی جنس
- ضمیر شأن
- مفعول مطلق
- مفعول به و تعدی فعل
- اسم فعل، اسم فاعل و امثله مبالغه
- اسم مفعول
- صفت مشبیه
- مصدر

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات نحوی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربية في الصرف والنحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر.
الغلايينی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربية. الطبعة الثلاثون*، بیروت: المكتبة العصرية.

منابع فرعی:

عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الكافي*. القاهرة: دارالتوقیة للتراث.
ابن عقیل، بهاء الدین عبدالله (۱۳۷۲ ش). *شرح ابن عقیل. تحقیق: محمد محی الدین عبدالحمید*، چاپ نهم، تهران، ناصر خسرو.
المجمع العلمي الاسلامی (۱۳۶۴ ش). *الهدایة فی النحو، الطبعة الخامسة*، بی جا.
دیباچی، ابراهیم (1393 ش). *الجدید فی الصرف والنحو*. چاپ اول، تهران: سمت.
عفش، محمد علی (۱۹۹۲). *معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب*. بیروت: دار الشرق العربی.
شهابی، علی اکبر (۱۳۸۵). *اصول النحو*، تهران: دانشگاه تهران.

منابع مطالعاتی:

- مجله پژوهش‌های زبانی - دانشگاه تهران www.jolr.ut.ac.ir
- مجله جستارهای زبانی www.irr.modares.ac.ir
- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل www.kferis.com

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نحو ۳

عنوان درس (انگلیسی): Syntax 3

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲
پیش نیاز: نحو ۲

اهداف درس:

- آشنایی با علم نحو و دستیابی به تصویری روشن تر از هویت و کارکرد علم نحو.
- آشنایی با مکانیزم و کیفیت و راه و روش ترکیب کلمات باهم در جملات.
- فراگرفتن یک دوره از قواعد نحو زبان عربی برای درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن و درک صحیح از معنای جمله‌ها و عبارات‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- مهارت و توانایی در تشخیص نقش واژگان و جمله‌ها در عبارات‌های مختلف.

سرفصل درس:

- افعال تعجب
- تحذیر و اغراء
- اختصاص
- اشتغال
- تنازع
- منادی
- استغاثه
- ندبه
- ترخیم
- مفعول له
- مفعول فیه

- مفعول معه
- حال: اقسام، مرتبه، صاحب و عامل آن

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات نحوی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربیة فی الصرف و النحو (ج ۴)*. چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر.
الغلاینی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربیة*. الطبعة الثلاثون، بیروت: المكتبة العصریة.

منابع فرعی:

عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الکافی*. القاهرة: دارالتوفیة للتراث.
ابن عقیل، بهاءالدین عبدالله (۱۳۷۲ ش). *شرح ابن عقیل*. تحقیق: محمد محی الدین عبدالحمید، چاپ نهم، تهران، ناصر خسرو.
أبو العباس، محمد علی (۲۰۱۳). *الإعراب المیسر دراسة فی القواعد و المعانی و الإعراب تجمع بین الأصال و المعاصر وفق قرارات مجمع اللغة العربیة*، الطبعة الأولى، القاهرة: دار الطلائع للنشر و التوزیع.
الجارم، علی و امین، مصطفی (۱۹۸۳ م). *النحو الواضح فی قواعد اللغة العربیة*. القاهرة: دار المعارف.
الانطاکي، محمد (۱۴۳۲ ق). *المنهاج فی القواعد و الاعراب*، باکستان: دار البشری.
المجمع العلمی الاسلامی (۱۳۶۴ ش). *الهدایة فی النحو*، الطبعة الخامسة، بی جا.
دیاجی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). *الجدید فی الصرف و النحو*. چاپ اول، تهران: سمت.
عفش، محمد علی (۱۹۹۲). *معین الطلاب فی قواعد النحو و الإعراب*. بیروت: دار الشرق العربی.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.irr.modares.ac.ir

- مجله جستارهای زبانی

www.kfcris.com

- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نحو ۴

عنوان درس (انگلیسی): Syntax 4

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲
پیش نیاز: نحو ۳

اهداف درس:

- آشنایی با علم نحو و دستیابی به تصویری روشن تر از هویت و کارکرد علم نحو.
- آشنایی با مکانیزم و کیفیت و راه و روش ترکیب کلمات باهم در جملات.
- فراگرفتن یک دوره از قواعد نحو زبان عربی برای درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن و درک صحیح از معنای جمله‌ها و عبارات‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- مهارت و توانایی در تشخیص نقش واژگان و جمله‌ها در عبارات‌های مختلف.

سرفصل درس:

- تمیز
- افعال تفضیل
- افعال مدح و ذم
- استثناء
- اضافه

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات نحوی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربية في الصرف والنحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر.
الغلابی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربية. الطبعة الثلاثون*، بیروت: المكتبة العصرية.

منابع فرعی:

عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الكافي*. القاهرة: دارالتوفيق للتراث.
ابن عقیل، بهاء الدین عبدالله (۱۳۷۲ ش). *شرح ابن عقیل*. تحقیق: محمد محی الدین عبدالحمید، چاپ نهم، تهران، ناصر خسرو.
أبو العباس، محمد علی (۲۰۱۳). *الإعراب الميسر دراسة في القواعد والمعاني والإعراب تجمع بين الأصال والمعاصر وفق قرارات مجمع اللغة العربية، الطبعة الأولى*، القاهرة: دار الطلائع للنشر والتوزيع.
الجارم، علی و امین، مصطفی (۱۹۸۳ م). *النحو الواضح في قواعد اللغة العربية*. القاهرة: دار المعارف.
الانطاكی، محمد (۱۴۳۲ ق). *المنهاج في القواعد والاعراب*، باكستان: دار البشري.
المجمع العلمي الاسلامی (۱۳۶۴ ش). *الهداية في النحو، الطبعة الخامسة*، بی جا.
دیباچی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). *الجديد في الصرف والنحو*. چاپ اول، تهران: سمت
عفش، محمد علی (۱۹۹۲). *معین الطلاب في قواعد النحو والاعراب*. بیروت: دار الشرق العربي

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.jolr.ut.ac.ir	- مجله پژوهش های زبانی - دانشگاه تهران
www.irr.modares.ac.ir	- مجله جستارهای زبانی
www.kfcris.com	- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نحو ۵

عنوان درس (انگلیسی): Syntax 5

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: نحو ۴
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با علم نحو و دستیابی به تصویری روشن تر از هویت و کارکرد علم نحو.
- آشنایی با مکانیزم و کیفیت و راه و روش ترکیب کلمات باهم در جملات.
- فراگرفتن یک دوره از قواعد نحو زبان عربی برای درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن و درک صحیح از معنای جمله‌ها و عبارات‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- مهارت و توانایی در تشخیص نقش واژگان و جمله‌ها در عبارات‌های مختلف.

سرفصل درس:

- حروف جر و معانی آن‌ها و نعت
- توکید
- بدل
- عطف
- حکایت

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات نحوی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربية في الصرف والنحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر.
 الغلابی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربية*. الطبعة الثلاثون، بیروت: المكتبة العصرية.
 ابن عقیل، بهاء‌الدین عبدالله (۱۳۷۲ ش). *شرح ابن عقیل*. تحقیق: محمد محی‌الدین عبدالحمید، چاپ نهم، تهران، ناصرخسرو.

منابع فرعی:

حسن، عباس (بی تا). *النحو الوافی*، مصر: دار المعارف.
 عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الکافی*. القاهرة: دارالتوفیق للتراث.
 السیوطی، جلال‌الدین عبدالرحمن (۱۳۹۴ ش). *البهجة المرضیة علی الفیة ابن مالک*. تحقیق محمد الصالحی الاندیشکی، الطبعة الأولى المنقحة، قم: ذوی القربی.
 الانطاکی، محمد (۱۴۳۲ ق). *المنهاج فی القواعد والاعراب*، پاکستان: دار البشری.
 المجمع العلمی الاسلامی (۱۳۶۴ ش). *الهدایة فی النحو*، الطبعة الخامسة، بی جا.
 دیباجی، ابراهیم (1393 ش). *الجدید فی الصرف والنحو*. چاپ اول، تهران: سمت.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.jolr.ut.ac.ir	- مجله پژوهش‌های زبانی - دانشگاه تهران
www.irr.modares.ac.ir	- مجله جستارهای زبانی
www.kfcris.com	- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): صرف ۱	
عنوان درس (انگلیسی): Morphology 1	
نوع درس: پایه	پیش نیاز / هم نیاز: دارد ☐ ندارد ☒ پیش نیاز: -
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲	

اهداف درس:

آموختن فعل در زبان عربی برای تشخیص افعال جهت درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- توانایی و مهارت در تشخیص فعل و نوع آن در زبان عربی

سرفصل درس:

- تعریف صرف
- اقسام فعل: ماضی، مضارع، امر، فعل مجرد و مزید، ثلاثی و رباعی، صحیح و معتل، لازم و متعدی، معلوم و مجهول
- تصریف فعل با ضمائر، ادغام، اعلال و همزه
- تصریف فعل غیر سالم
- تصریف فعل مجهول
- تصریف فعل با نون تأکید.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات صرفی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). مبادئ العربية في الصرف والنحو (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطير
الغلابی، مصطفی (۱۹۹۴ م). جامع الدروس العربية. الطبعة الثلاثون، بيروت: المكتبة العصرية.

منابع فرعی:

طباطبایی، سید محمدرضا (۱۳۹۶ ش). صرف ساده: به‌ضمیمه صرف مقدماتی، چاپ نود و سوم، دارالعلم.
مدرس افغانی (۱۳۸۵ ش). جامع المقدمات ج ۱ (کتاب صرف میر، کتاب التصریف). چاپ هجدهم، قم: انتشارات هجرت.
مجفی، رضا (۱۳۸۱ ش). الصرف المیسر، جدید منقح: اسئلة وأجوبة، تطبیق و اجابة تمارین و لوحات، اصفهان: کتاب‌نامه نجف.
دیاجی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). الجدید فی الصرف و النحو. چاپ اول، تهران: سمت.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.jolr.ut.ac.ir	- مجله پژوهش‌های زبانی - دانشگاه تهران
www.irr.modares.ac.ir	- مجله جستارهای زبانی
www.kfcris.com	- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فيصل
www.rall.ui.ac.ir	- بحوث فی اللغة العربية

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): صرف ۲

عنوان درس (انگلیسی): Morphology 2

نوع درس: پایه
پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: صرف ۱
تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آموختن اسم در زبان عربی برای تشخیص اسم‌ها جهت درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- مهارت و توانایی در تشخیص اسم و نوع آن در زبان عربی

سرفصل درس:

- اقسام اسم
- مصادر
- مصدر میمی
- اسم مصدر
- اسم مره و اسم نوع
- اسم فاعل و اسم مفعول
- صفت مشبه
- افعال تفضیل
- اوزان مبالغه
- اسم زمان و مکان و اسم آلت
- ابنیه اسماء
- اسم مقصور و ممدود
- احکام مثنی
- جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم، جمع تکثیر، جموع تکسیر قیاسی

• موصوف و صفت.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات صرفی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربیة فی الصرف و النحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر
الغلابینی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربیة*. الطبعة الثلاثون، بیروت: المكتبة العصریة.

منابع فرعی:

طباطبایی، سید محمدرضا (۱۳۹۶ ش). *صرف ساده: به ضمیمه صرف مقدماتی*، چاپ نود و سوم، دارالعلم.
مدرس افغانی، محمدعلی (۱۳۷۰ ش). *جامع المقدمات (کتاب صرف میر، کتاب التصریف)*، ج ۱، قم: انتشارات هجرت
نجفی، رضا (۱۳۸۱ ش). *الصرف المیسر، جدید منقح: اسئلة وأجوبة، تطبیق و اجابة تمارین و لوحات*، اصفهان: انتشارات ناشر: کتاب نامه نجف.
دیباچی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). *الجدید فی الصرف و النحو*. چاپ اول، تهران: سمت.
شهابی، علی اکبر (۱۳۸۵ ش). *اصول الصرف*، چاپ دهم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- مجله پژوهش‌های زبانی - دانشگاه تهران www.jolr.ut.ac.ir
- مجله جستارهای زبانی www.irr.modares.ac.ir
- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل www.kferis.com
- بحوث فی اللغة العربیة www.rall.ui.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): صرف ۳

عنوان درس (انگلیسی): Morphology 2

نوع درس: پایه پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: صرف ۲

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آموختن اسم در زبان عربی برای تشخیص اسم‌ها جهت درست گفتن، درست خواندن، درست نوشتن.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- قوام یافتن زبان فراگیر در گفتار و نوشتار و مصون ماندن زبان وی از لحن و خطا.
- توانایی و مهارت در شناخت و ساخت انواع اسم در زبان عربی

سرفصل درس:

- اسم جنس و علم
- مذکر و مؤنث
- نسبت
- تصغیر
- اعراب
- تقدیر علامات اعراب
- بناء
- ضمیر
- اسم اشاره
- اسم موصول
- صله موصول
- اسماء شرط، اسماء استفهام
- کنایات
- ظروف

- اسماء فعل
- عدد اصلی و ترتیبی
- حروف المعانی
- ملحقات صرف.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات صرفی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الشرتونی، رشید (۱۳۹۵). *مبادئ العربیة فی الصرف و النحو* (ج ۴). چاپ نوزدهم، تهران: اساطیر طباطبایی، محمدرضا (۱۳۹۲ ش). *صرف ساده*. چاپ هشتم، قم: انتشارات دارالعلم.
الغلابینی، مصطفی (۱۹۹۴ م). *جامع الدروس العربیة*. الطبعة الثلاثون، بیروت: المكتبة العصرية.

منابع فرعی:

ابن عقیل، بهاءالدین عبدالله (۱۳۷۲ ش). *شرح ابن عقیل*. تحقیق: محمد محی‌الدین عبدالحمید، چاپ نهم، تهران، ناصر خسرو.
مدرس افغانی (۱۳۸۵ ش). *جامع المقدمات ج ۱ (کتاب صرف میر، کتاب التصریف)*. چاپ هجدهم، قم: انتشارات هجرت.
حسن، عباس (بی تا). *النحو الوافی*، مصر: دار المعارف.
عبد الغنی، ایمن امین (دون تا). *النحو الکافی*. القاهرة: دارالتوفیق للتراث.
دیباچی، ابراهیم (۱۳۹۳ ش). *الجدید فی الصرف و النحو*. چاپ اول، تهران: سمت.
نجفی، رضا (۱۳۸۱ ش). *الصرف المیسر، جدید منقح: اسئلة وأجوبة، تطبیق و اجابة تمارین و لوحات*، اصفهان: انتشارات ناشر: کتاب‌نامه نجف.
شهابی، علی‌اکبر (۱۳۸۵ ش). *اصول الصرف*، چاپ دهم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.jall.um.ac.ir

www.jolr.ut.ac.ir	- مجله پژوهش‌های زبانی - دانشگاه تهران
www.irr.modares.ac.ir	- مجله جستارهای زبانی
www.kfcris.com	- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فيصل
www.rall.ui.ac.ir	- بحوث فی اللغة العربیة

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نثر دوره مملوکی و عثمانی

عنوان درس (انگلیسی): Mamluk and Ottoman Prose Texts

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نثر دوره عباسی (۲)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با نثر عربی دوره ممالیک (خطبه‌ها، مقامات و سفرنامه‌ها به‌ویژه سفرنامه‌های دوره عثمانی) و ویژگی‌های سبکی آن
- کسب مهارت خواندن، فهم و درک و نقد و تحلیل نثر دوره ممالیک

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- مهارت در فهم و تحلیل نثر نویسندگان دوره ممالیک
- شناخت ویژگی‌های مقامه‌نویسی، سفرنامه نگاری و خطبه‌رانی در این دوره
- آشنایی با نویسندگان برجسته مملوکی و عثمانی

سرفصل درس:

- نثر عربی و مراحل تحول آن
- ویژگی‌های ادبی نثر دوره ممالیک و گونه‌های نثری آن
- نویسندگان برجسته مملوکی و عثمانی (ابن خطیب، ابن خلدون، ابن بطوطه، ابن خلکان، صفدی، ابن دانیال، قلقشندی، نویری، مقریزی، ابشهی، سیوطی و ...) همراه با منتخبی از آثار منشور آن‌ها و خوانش و تحلیل ادبی و مفهومی آن

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ و پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

بستانی. فؤاد افرام (۱۳۸۳). *المجانى الحديثه*، جلد ۵. قم: ذوی القربی.
اسکندری. احمد و همکاران (۱۹۵۱). *المنتخب من ادب العرب*. قاهره: المطبعة الاميریه.
نظام تهرانی. نادر (۱۳۷۹). *نصوص من النظم والنثر فی عصر الانحطاط*. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

منابع فرعی:

المقدسی. انیس (۱۹۳۵). *تطور الاسالیب النثریه*. بیروت: منشورات الدائرة العربیه.
ضیف. شوقی (۱۹۵۶). *الفن و مذاهبه فی النثر العربی*. بیروت: مكتبة الاندلس.

منابع مطالعاتی:

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نظم دوره مملوکی و عثمانی

عنوان درس (انگلیسی): Mamluk and Ottoman Poetry

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم دوره عباسی (۲)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با اشعار فاخر دوره ممالیک
- آشنایی با ویژگی‌های ادبی شاعران مملوکی و عثمانی
- کسب مهارت خواندن، فهم و درک و نقد و تحلیل اشعار دوره ممالیک

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی قرائت و فهم اشعار دوره مملوکی و عثمانی
- توانایی تحلیل و ارزیابی قوت و ضعف شاعران این دوره و بررسی تطبیقی آن‌ها با یکدیگر

سرفصل درس:

- دوره ادبی عصر ممالیک و شرایط سیاسی و فرهنگی این دوره
- شاعران برجسته مملوکی و عثمانی به همراه گزیده‌ای از شعر اینان و ترجمه و تحلیل آن.
 - بوصیری
 - الشاب الظریف
 - صفی‌الدین حلی
 - ابن نباته
 - تلعفری
 - ابن الوردی
 - ابن التقیب
 - ابومعتوق و ...

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ، تمرینی، پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵ عملکردی: -	٪۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات تاریخ ادبیات معاصر.

فهرست منابع:

منابع اصلی:

بستانی، فؤاد افرام (۱۳۸۳). *المجانی الحدیثه*، جلد ۵. قم: ذوی القربی.
اسکندری، احمد و همکاران (۱۹۵۱). *المنتخب من ادب العرب*. قاهره: المطبعة الامیریة.
نظام تهرانی، نادر (۱۳۷۹). *نصوص من النظم والنثر فی عصر الانحطاط*. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.

منابع فرعی:

امیری، جهانگیر (۱۳۹۴). *تاریخ الادب العربی فی العصرین المملوکی و العثماني*، چاپ سوم. تهران: سمت.
شیخ امین، بکری (۱۳۹۲ ق). *مطالعات فی الشعر المملوکی و العثماني*. بیروت: دار الشروق.
قصی الحسین (۲۰۰۶). *الادب العربی فی العصرین المملوکی و العثماني*، طرابلس: المؤسسة الحدیثه للکتاب.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.jall.ui.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان اموی

عنوان درس (انگلیسی): Literary History from Pre-Islamic to the End of Umayyad Eras

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۴ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۶۴

اهداف درس:

- آشنایی با تاریخ ادبیات دوره جاهلی
- آشنایی با تاریخ سیاسی فرهنگی و ادبی صدر اسلام
- آشنایی با تاریخ ادبیات دوره اموی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

شناخت تاریخ ادبیات دوره جاهلی تا پایان اموی، سیر تطور، ویژگی‌ها و بزرگان آن

سرفصل درس:

- زبان عربی اصل و تطور آن
- محیط ادب جاهلی، اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، عصر جاهلی، اوضاع ادبی در دوره جاهلی، شعر و نثر دوره جاهلی، بزرگان شعر جاهلی اصحاب معلقات عشر صعاليك (شغری تأبطاشرا، عروه بن الورد) و دیگر شاعران دوره جاهلی
- اوضاع سیاسی اجتماعی و فرهنگی صدر اسلام، تأثیر اسلام در ادبیات، شعر در صدر اسلام، نثر و انواع آن در صدر اسلام، بزرگان ادب در صدر اسلام (خطیبان بزرگ صدر اسلام: رسول خدا (ص)، امام علی (ع) و صحابه، کعب بن زهیر، حسان بن ثابت، حطیئه، متمم بن نویره، خنساء و دیگران)
- اوضاع سیاسی اجتماعی و فرهنگی در دوره بنی‌امیه، اوضاع ادبی در دوره بنی‌امیه، شعر در دوره بنی‌امیه، نقائض، نثر و انواع آن در دوره بنی‌امیه، بزرگان شعر و نثر در دوره اموی (اخطل، فرزدق، جریر، عمر بن ابی ربیع، کثیر عزه، ذوالرمه، عبدالحمید کاتب)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آذرشب، محمدعلی (۱۳۹۵). *الأدب العربی و تاریخه حتی نهاییه العصر الأموی*، تهران: سمت.
فروخ، عمر (۱۳۹۸۴ م). *تاریخ الأدب العربی، الجزء الاول*، بیروت: دارالعلم للملایین.

منابع فرعی:

الفاخوری، حنا (۱۹۸۶ م). *الجامع فی تاریخ الأدب العربی*، بیروت: دارالجمیل.
حسین، طه (۱۹۷۴-۱۹۷۰ م). *من تاریخ الأدب العربی، العصر الجاهلی و العصر الاسلامی*، بیروت: دارالعلم للملایین.
حسین، قصی (۲۰۰۲ م). *تاریخ الأدب العربی العصر الأموی*، بیروت: دار و مکتبه الهلال.
نالینو، کارلوا (۱۹۷۰ م). *تاریخ الأدب العربی من الجاهلیه حتی عصر بنی امیه ... المحاضرات التي ألقاها بالجامعة المصرية فی سنة ۱۹۱۰ - ۱۹۱۱*، القاهرة: دارالمعارف.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
- مجله اللغة العربیة و آدابها
- www.jall.um.ac.ir
- www.arabiciran.ir
- www.jal-lq.ut.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکالمه ۵، (لهجه عراقی و شامی)

عنوان درس (انگلیسی): Conversation 5 (Iraqi and Syrian Accents)

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: مکالمه ۴

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

تقویت مهارت گفت‌وگویی عربی به لهجه عراقی و شامی و درک گفتاری و شنیداری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی درک مکالمات روزمره و پاسخگویی
- آشنایی با ساخت‌های زبانی عامیانه عراقی و شامی متناسب با موقعیت‌های متفاوت گفتاری

سرفصل درس:

- قواعد و ساخت‌های زبانی لهجه عراقی و شامی (عراق، سوریه، لبنان، فلسطین و اردن) و مقایسه آن با زبان فصیح
- گفت‌وگو با موضوعات کاربردی روزمره، اصطلاحات متداول، محاورات و ضرب‌المثل‌های عامیانه.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی تمرینی، مشارکتی پرسش و پاسخ و یادسپاری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۳۰	%۳۰	نوشتاری: -	-
		عملکردی: %۴۰	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

تقوایی، حبیب و مهدیان، فاطمه (۱۳۹۳). آموزش زبان گفتاری سوریه و لبنان با روش تطبیقی فصیح. تهران: مشعر.
خالصی، یاسین (۱۳۹۵). آموزش لهجه عراقی. ترجمه عدنان طهماسبی و نجمه محیایی. چاپ دوم. تهران: دانشگاه تهران.

منابع فرعی:

طرزی، طه (۱۳۹۵). آموزش گام به گام لهجه عراقی، به همراه تمرین های هدفمند. تهران: فادی.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

- دانشجو می تواند برای استفاده از کتاب آموزش زبان گفتاری سوریه و لبنان به سایت زیر مراجعه کند.

www.lib.hajj.ir/view/fa/book/bookviwe/image/1354

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): عروض و قافیه

عنوان درس (انگلیسی): Prosody and Rhyme

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- شناخت موسیقی شعر عربی
- فراگیری قواعد عروض و قافیه و بحور شعر عربی
- قدرت تمیز بحور شعری
- مهارت در خواندن صحیح اشعار

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت عناصر تشکیل دهنده عروض شعر عربی
- تشخیص بحور شعری
- درک موسیقی شعر عربی و جنبه‌های حسن و قبح آن.

سرفصل درس:

- علم عروض، مفهوم شعر- تفاعیل عروضی - بیت شعر- تقطیع: (مراحل، علامات)، زحافات، علت‌ها
- بحور شعری (طویل - مدید - بسیط، وافر، کامل - هزج - رجز - رمل - سریع - منسرح - خفیف - مضارع - مقضب - مجتث - متقارب - متدارک)
- قافیه: تعریف - عناصر قافیه (روی، ردف، تأسیس، دخیل) - عیوب قافیه
- عروض الشعر الحر (شعر آزاد)
- قصیده النثر (شعر مثنوی)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، تمرینی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵ (قصیده‌ای جهت تحلیل عروضی تعیین شود)
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

بکار، یوسف (۱۹۹۰). *فی العروض و القافیة*، بیروت.

معروف، نایف و الأسعد، عمر (۱۹۸۷ م). *علم العروض التطبيقی*، بیروت: دارالفنایس.

منابع فرعی:

بدیع یعقوب امیل (۱۹۹۱ م). *المعجم المفصل فی علم العروض و القافیة و فنون الشعر*، بیروت: دارالکتب العلمیه.

خليفة شوشتری، محمد ابراهیم (۱۳۹۴). *الجامع فی العروض العربی بین النظریه و التطبيق*، تهران: سمت.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.jlcr.ut.ac.ir	- پژوهش‌نامه نقد ادبی و بلاغت
www.arabiciran.ir	- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): انگلیسی برای دانشجویان عربی

عنوان درس (انگلیسی): English for Students of Arabic

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: زبان عمومی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با متون تخصصی انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی
- آشنایی با واژگان، اصطلاحات و تعابیر تخصصی انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی
- قرائت و فهم و درک متون تخصصی انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- خواندن صحیح متون انگلیسی مربوط به حوزه زبان و ادبیات عربی
- درک معنای متون انگلیسی مربوط به حوزه زبان و ادبیات عربی

سرفصل درس:

- گزیده‌هایی از متون انگلیسی مربوط به تاریخ ادبیات عربی
- گزیده‌هایی از متون انگلیسی مربوط به صرف و نحو و بلاغت عربی
- گزیده‌هایی از نظم و نثر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (همانند ترجمه‌های انگلیسی معلقات و اشعار شعرای قدیم و معاصر)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش توضیحی و مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Reynold A. Nicholson. (1930). *A Literary History of The Arabs Cambridge*(Eng.) the Univercitypress

رخشان فر، محمدرضا (۱۳۹۷). *انگلیسی برای دانشجویان رشته عربی، تهران: سمت.*

Meisami, guile scat, starkey paul (1998), *Encyclopedia of Arabic literature*, Newyork, routleduc

منابع فرعی:

Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics Versteegh, C.H.M.Eid, Mushira, general editor, Leiden Brill 2005-2009

Brugman, G. (1997). *An introduction to the history of modern Arabic literature in Egypt.*

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): علوم بلاغی (بدیع)

عنوان درس (انگلیسی): ('Rhetoric (al-Badi')

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- تقویت توانایی فهم و تحلیل متون ادبی
- فراگیری آرایه‌های بدیعی بلاغت عربی
- کسب مهارت لازم جهت تشخیص و تحلیل و نقد انواع یادشده در متون نظم و نثر
- پرورش ذوق ادبی
- به کارگیری معلومات دانش بلاغی در گفتار و نوشتار

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

شناسایی، نقد و تحلیل آرایه‌های لفظی و معنوی بدیعی در متون ادبی و کاربرد آن در گفتار و نوشتار

سرفصل درس:

- علم بدیع (تعریف، فواید و انواع آن)
- انواع آرایه‌های معنوی (توریه - استخدام - استطراد - افتنان - طباق - مقابله - مراعاة النظیر - الارصاد - ادماج - مذهب الکلامی - حسن تعلیل - تجرید - مشاکله - مزاجه - طی و نشر - جمع - تفریق - تقسیم - جمع مع التقسیم - جمع مع التفریق - مبالغه - مغایره - تأکید مدح بما يشبه الذم - تأکید الذم بما يشبه المدح - توجیه - نفی الشیء یا یجابیه - القول بالموجب - ائتلاف اللفظ مع المعنی - التفریع - الاستتباع - السلب و الإیجاب - الابداع - الاسلوب الحکیم - تشابه الأطراف - عکس - تجاهل العارف)
- انواع آرایه‌های لفظی جناس - تصحیف - ازدواج - سجع - موازنه - ترصیع - تشریح - لزوم ما لا یلزم - رد العجز علی الصدر - ما لا یستحیل بالانعکاس - موارد - ائتلاف اللفظ مع اللفظ - تسمیط - انسجام او السهولة - اکتفاء - تطریز
- بدیعیات
- اقتباس، تناص، تضمین

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از (سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ، تمرینی)

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۵۰٪	۴۰٪	۱۰٪
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الهاشمی، احمد (۱۳۹۳ ش). جواهر البلاغه، قم: انتشارات دار الفکر.
الجارم، علی و أمين، مصطفى (۱۴۱۳ ق). البلاغه الواضحه، قم: دار الثقافه.

منابع فرعی:

مطلوب، احمد (۲۰۰۶ م). معجم المصطلحات البلاغیه و تطورها، بیروت: الدار العربیه للموسوعات.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- دو فصلنامه علمی-پژوهشی بلاغت کاربردی و نقد بلاغی www.prl.journals.pnu.ac.ir
- مجله علمی مطالعات زبانی و بلاغی www.rhetorical.journals.semnan.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): علوم بلاغی (بیان)

عنوان درس (انگلیسی): Rhetoric (Elocution)

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- تقویت توانایی فهم و تحلیل متون ادبی
- یادگیری مباحث بلاغی مربوط به علم بیان مشتمل بر تشبیه، مجاز و کنایه
- کسب مهارت لازم جهت تشخیص و تحلیل و نقد انواع یادشده در متون نظم و نثر

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی شناسایی تشبیه، مجاز، استعاره و کنایه
- به کارگیری معلومات دانش بلاغی در گفتار و نوشتار

سرفصل درس:

- تعریف علم بیان و هدف از آن
- تشبیه (تعریف - ارکان - ادوات - انواع - فواید - بلاغت)
- استعاره (تعریف - ارکان - انواع - تشخیص و تجسیم، بلاغت)
- مجاز مرسل (تعریف - علاقات - بلاغت)
- مجاز عقلی (تعریف - علاقات - بلاغت)
- کنایه (تعریف - انواع - بلاغت)
- نماد (تعریف - انواع - ارزش ادبی)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۵۰٪	۴۰٪	۱۰٪
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الهاشمی، احمد (۱۳۹۳ ش). *جواهر البلاغه*، قم: انتشارات دار الفکر.
الجارم، علی و أمین، مصطفی (۱۴۱۳ ق). *البلاغه الواضحه*، قم: دار الثقافه.

منابع فرعی:

فاضلی، محمد (۱۳۷۶ ش). *دراسة و نقد فی مسائل بلاغیه هامه*، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
مطلوب، احمد (۲۰۰۶ م). *معجم المصطلحات البلاغیه و تطورها*، بیروت: الدار العربیه للموسوعات.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- دو فصلنامه علمی-پژوهشی بلاغت کاربردی و نقد بلاغی www.prl.journals.pnu.ac.ir
- مجله علمی مطالعات زبانی و بلاغی www.rhetorical.journals.semnan.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): علوم بلاغی (معانی)

عنوان درس (انگلیسی): Rhetoric (*al-Ma'ani*)

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۴ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۶۴

اهداف درس:

- تقویت مهارت تمیز سبک جملات عربی بر حسب مطابقت کلام با مقتضای حال
- پرورش ذوق ادبی جهت تمیز نیک و بد سبک‌های مختلف جملات در شعر و نثر
- فراگیری مباحث بلاغی مربوط به علم معانی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی ادراک معانی ثانویه جملات
- به کارگیری اسالیب مطرح شده در علم معانی در گفتار و نوشتار
- توانایی تمیز سبک‌های مختلف جملات عربی و معانی ثانویه آن را بر حسب مقتضای حال

سرفصل درس:

- تاریخ علم بلاغت و بزرگان این علم
- علوم سه‌گانه بلاغت و مقدمه آن
- مقدمه علم بلاغت (فصاحت - بلاغت و اسلوب)
- تعریف علم معانی و موضوع آن
- صدق و کذب خبر - اغراض خبر - انواع خبر - انواع جمله
- انشا و انواع آن
- احوال مسندالیه
- احوال مسند
- اطلاق و تقیید
- احوال متعلقات فعل
- قصر (تعریف، طرق، انواع)

- فصل و وصل و مواضع هر يك
- ايجاز و اطناب و مساواة

روش ياددهی - يادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، يادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۵۰٪	۴۰٪	۱۰٪
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الهاشمی، احمد (۱۳۹۳ ش). *جواهر البلاغه*، قم: انتشارات دار الفکر.

منابع فرعی:

الجارم، علی و أمين، مصطفى (۱۴۱۳ ق). *البلاغة الواضحة*، قم: دار الثقافة.

فاضلی، محمد (۱۳۷۶ ش). *دراسة و نقد فی مسائل بلاغیة هامة*، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

مطلوب، احمد (۲۰۰۶ م). *معجم المصطلحات البلاغیة و تطورها*، بیروت: الدار العربیة للموسوعات.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- دو فصلنامه علمی-پژوهشی بلاغت کاربردی و نقد بلاغی www.prl.journals.pnu.ac.ir
- مجله علمی مطالعات زبانی و بلاغی www.rhetorical.journals.semnan.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان اموی

عنوان درس (انگلیسی): Poetry and Prose Texts from Pre-Islamic to the End of Umayyad

Eras

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز / هم نیاز: تاریخ ادبیات از دوره

جاهلی تا پایان اموی

تعداد ساعت: ۶۴

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۴

اهداف درس:

آشنایی با متون نظم و نثر دوره‌های جاهلی، صدر اسلام و دوره اموی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانایی قراءت، فهم و ترجمه و تحلیل متون نظم دوره جاهلی تا پایان اموی

سرفصل درس:

- گزیده‌هایی از نظم بزرگان دوره جاهلی (اصحاب معلقات) صعاليك (شغری، تأبط شراً، عروه بن الورد) و دیگر شاعران دوره جاهلی
- گزیده‌هایی از نظم شاعران صدر اسلام (کعب بن زهیر، حسان بن ثابت، حطیئه و دیگران)
- گزیده‌هایی از شعر شاعران دوره اموی همچون اخطل، فرزدق، جریر، عمر بن ابی ربیع و دیگران
- گزیده‌هایی از نثر دوره جاهلی و اسلامی و اموی:
- نمونه‌هایی از امثال و حکم و سجع کاهنان و خطبه‌های دوره جاهلی و نمونه‌هایی از نثر صدر اسلام مشتمل بر خطبه‌های رسول خدا و امام علی (ع) و دیگران و نیز نامه‌های رسول خدا و امام علی (ع) و دیگران. همچنین نمونه‌هایی از نثر دوره اموی مشتمل بر خطبه‌ها و نامه‌ها و نثر عبدالحمید کاتب

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۱۵	نوشتاری: %۴۵	%۳۰	%۱۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

فاضلی، محمد. (۱۳۸۱ ش). *مختارات من روائع الادب العربی فی العصر الجاهلی*، چاپ اول، تهران: سمت.
 میرلوحی، سید علی (۱۳۹۴ ش). *مختارات من روائع الادب العربی (۲) فی العصر الاسلامی*، تهران: سمت.
 حسینی، سید محمد (۱۳۹۶ ش). *مختارات من روائع الادب العربی (۳) فی العصر الأموی*، تهران: سمت.

منابع فرعی:

بستانی، فواد افرام (دون تا). *المجانی الحدیثه عن مجانی الاب شیخو، المجلد الاول و الثاني*، بیروت: المطبعه الكاثولیکیه.
 زکی صفوت احمد (دون تا). *جمهره خطب العرب فی العصور العربیه الزاهره، الجزء الاول و الثاني*، بیروت: المكتبه المعلمیه.
 الزوزنی أبو عبد الله، الحسین بن أحمد (۱۹۹۳). *شرح المعلقات السبع، تحقیق لجنة التحقیق فی الدار العالمیه، الدار العالمیه*.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- پژوهشنامه نقد ادب عربی - دانشگاه شهید بهشتی www.jalc.sbu.ac.ir
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **متون نثر دوره عباسی (1)**

عنوان درس (انگلیسی): **Abbasid Prose Texts (1)**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان اموی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با شاهکارهای نثر تحریر شده بین سال‌های ۱۳۲-۳۳۴ هجری قمری
- شناخت سبک‌های نثر این دوره

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- فهم، درک، ترجمه و نقد و تحلیل آثار نثر بین سال‌های ۱۳۲-۳۳۴ هجری قمری
- مهارت در خواندن و حرکت‌گذاری صحیح متون تحریر شده بین سال‌های ۱۳۲-۳۳۴ هجری قمری

سرفصل درس:

گزیده‌هایی از آثار نویسندگان بزرگ این دوره از جمله:

- ابن المقفع
- احمد بن یوسف
- حسن بن سهل
- ابویوسف
- صولی
- جاحظ
- ابن قتیبه
- المبرد
- طبری

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش توضیحی و پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۵٪ (بین ده تا بیست صفحه نثر از آثار نثر این دوره جهت ترجمه و شرح)	نوشتاری: ۴۵٪ عملکردی: -	۳۰٪	۱۰٪

فهرست منابع:

منابع اصلی:

اسکندری، احمد و همکاران (۱۹۴۴). *المنتخب من ادب العرب، الجزء الرابع، القاهرة*.

البستانی، فواد افرام (۱۹۸۶). *المجانی الحديثه، ج ۴، ذوی القربی: دارالفقه قم*.

منابع فرعی:

آثار چاپ شده بزرگان یادشده همچون جاحظ، البیان و التبيين، البخلاء، الحيوان، ابن قتیبه، عیون الأخبار، المبرد، ادب الکاتب

احمد هاشمی، جواهر الأدب

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نثر دوره عباسی (۲)

عنوان درس (انگلیسی): Abbasid Prose Texts (2)

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نثر دوره عباسی (۱)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با شاهکارهای نثر پدید آمده بین سال‌های ۶۵۶-۳۳۴ هجری قمری و شناخت سبک‌های نثر این دوره

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

مهارت در خواندن و فهم و درک و ترجمه و نقد و تحلیل آثار نثر پدید آمده بین سال‌های ۳۳۴ تا ۶۵۶ ق

سرفصل درس:

گزیده‌هایی از آثار نثری:

- ابن العمید
- صاحب بن عبّاد
- بدیع الزمان همدانی
- قابوس بن وشمگیر
- رشیدالدین وطواط
- ابواسحاق صابئ
- ابو حیان توحیدی
- حریری
- عماد اصفهانی
- ابن نباته فارقی
- خطیب حصکفی
- قاضی فاضل
- ابن ممّاتی
- عماره یمنی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش توضیحی و پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ (تعیین ده تا بیست صفحه نثر از آثار بزرگان یادشده جهت ترجمه و شرح)
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آباد، مرضیه (۱۳۹۶). *المنتخب من نظم العصر العباسی و نثره*، ۶۵۶-۳۳۴ ق، تهران: سمت.
اسکندری، احمد و همکاران (۱۹۴۴). *المنتخب من ادب العرب*، الجزء الرابع، القاهرة.

منابع فرعی:

البستانی، فؤاد افرام (۱۹۸۶). *المجانی الحدیثه*، ج ۴ ذوی القربی: دارالفقه قم.
الهاشمی، احمد (۱۳۶۷ ق). *جواهر الأدب فی انشاء و ادبیات لغه العرب*، القاهرة.
عبدالحمید، محمد محی الدین (بی تا). *شرح مقامات بدیع الزمان الهمدانی*، بیروت: دارالکتب العلمیه.
الشریشی، ابوالعباس و احمد ابن عبدالمومن (۱۳۷۲ ق). *شرح مقامات الحریری البصری*، القاهرة، عبدالحمید احمد حنفی.
الاصفهانى، عماد محمد بن محمد (۱۹۰۴ م). *خریده القصر و جریده العصر*، بغداد: وزاره الاعلام.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- مجله ادب عربی - دانشگاه تهران www.jalit.ut.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **متون نظم دوره عباسی (1)**

عنوان درس (انگلیسی): **Abbasid Poetry Texts (1)**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم و نثر از دوره جاهلی

تا پایان اموی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- شناخت شاهکارهای نظم سروده شده بین سال‌های ۳۳۴-۱۳۲ هجری قمری
- کسب مهارت در فهم و درک و ترجمه و نقد و تحلیل آثار یادشده
- درک سبک شاعران این دوره

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

مهارت خواندن صحیح، فهم، ترجمه و تحلیل آثار شعری بزرگان شعر عربی در سده اول و دوم حکومت عباسیان

سرفصل درس:

گزیده‌هایی از آثار:

- بشار بن برد
- سید حمیری
- مروان بن ابی حفصه
- عباس بن أحنف
- ابونواس
- ابوالعتاهیه
- مسلم بن ولید
- دیک الجن حمصی
- ابوتمام، دعبل
- علی بن الجهم
- حسین بن ضحاک

- ابن الرومی
- بحتری
- ابن المعتز
- صنوبری

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از (توضیحی، پرسش و پاسخ، پروژه‌ای)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ ۲۰۰ بیت از دواوین این دوره به انتخاب دانشجو برای ترجمه و شرح
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

اسکندری احمد و همکاران (۱۹۴۴). *المنتخب من ادب العرب، الجزء الثالث، القاهرة*.

البتسانی فؤاد افرام (۱۹۸۶). *المجانی الحدیث، ج ۳، ذوی القربی: دارالفقه قم*.

منابع فرعی:

دواوین شعرای یادشده

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- مجله ادب عربی - دانشگاه تهران www.jalit.ut.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **متون نظم دوره عباسی (۲)**

عنوان درس (انگلیسی): **Abbasid Poetry Texts (2)**

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم دوره عباسی (۱)

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با شاهکارهای نظم سروده شده بین سال‌های ۶۵۶-۳۳۴ هجری قمری
- فهم و درک و ترجمه و نقد و تحلیل آثار یادشده
- شناخت سبک شاعران این دوره

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

مهارت در خواندن و حرکت‌گذاری صحیح متون سروده شده بین سال‌های ۳۳۴ تا ۶۵۶ ق

سرفصل درس:

گزیده‌هایی از آثار منظوم:

- ابوبکر خوارزمی
- ابوالفتح بستی
- ابوالحسن باخیزی
- ابیوردی
- طغرای
- ارجانی
- متنبی
- سری رفاء
- شریف رضی
- ابن الحجاج
- مهیار دیلمی
- حیص بیص

- ابن التعاویذی
- ابوفراس حمدانی
- وأواء دمشقی
- ابوالعلاء المعری
- ابن حیوص
- ابن منیر طرابلسی
- تمیم بن المعز
- ظافر حداد
- ابن قادوس
- طلائع بن رزیک
- ابن قلاقس ابن سناء الملک
- ابن الفارض
- بهاءالدین زهیر
- تهامی
- عماره یمنی
- کشاحم
- ابن الخیاط
- ابن عنین

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش توضیحی و پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۵٪	نوشتاری: ۴۵٪	۳۰٪	۱۰٪
(۲۰۰ بیت از دواوین شعرای یادشده به انتخاب دانشجو برای شرح و ترجمه)	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آباد، مرضیه (۱۳۹۶). *المنتخب من نظم العصر العباسی و نثره*، ۶۵۶-۳۳۴ ق، تهران: سمت.
اسکندری، احمد و همکاران (۱۹۴۴). *المنتخب من ادب العرب*، الجزء الثالث، القاهرة.

منابع فرعی:

البستانی، فؤاد افرام (۱۹۸۶)، *المجانی الحديثه*، ج ۳. ذوی القربی: دارالفقه قم.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.jalit.ut.ac.ir

- مجله ادب عربی - دانشگاه تهران

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نقد ادبی

عنوان درس (انگلیسی): Literary Criticism

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: علوم بلاغی (بیان) و علوم

بلاغی (بدیع)

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

آشنایی با نقد ادبی و روش‌ها و مکاتب نقدی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و تسلط بر شیوه‌های فهم متن و رسیدن به لایه‌های پنهان آن.
- مهارت‌های لازم جهت ارزیابی کیفیت آثار.
- درک نکته‌های بدیع و لطیف آثار و افزایش التذاذ از آن‌ها.

سرفصل درس:

- هدف از نقد ادبی
- انواع نقد: نقد نظری، نقد عملی، نقد تأثیری، نقد محاکاتی، نقد کاربردی، نقد بیانگرانه، نقد عینی، نقد جامعه‌شناسانه و...
- متن، ادبی و ویژگی‌های آن
- عناصر تشکیل‌دهنده متن ادبی (الفاظ، موسیقی، ترکیب، سیاق)
- تاریخ نقد از عصر جاهلی تا عصر حاضر
- معیارهای نقد ادبی در قدیم، معیارهای نقد ادبی معاصر
- روش‌های نقد (اخلاقی، روان‌شناختی، تاریخی، صورت‌گرای، اسطوره‌ای، زیباشناسی)
- مدارس نقدی (هرمنوتیک، فرمالیسم، ساختارگرایی، شالوده‌شکنی، مدرنیسم، پست‌مدرنیسم، فمینیسم)
- نقد و بررسی یک متن ادبی (شعر یا نثر) بر مبنای یکی از انواع نقد

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵ با نظر استاد ترجیحاً نقد یک اثر ادبی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

قطب، سید (۱۹۵۴). *النقد الأدبی، القاهرة: دارالفکر*.

ضیف، شوقی (۱۹۶۲) *فی النقد الأدبی، الطبعة الخامسة، دارالمعارف*.

مندور، محمد (۱۹۹۶). *النقد المنهجي، الطبعة: الاولى، الناشر: نهضة مصر للطباعة و النشر والتوزيع*.

منابع فرعی:

مقدم متقی، امیر (۱۳۹۷ ش). *بررسی اشعار عربی سعدی بر مبنای نقد کاربردی، چاپ دوم، تبریز: انتشارات دانشگاه شهید مدنی آذربایجان*.

صابری، علی (۱۳۸۴). *النقد الادبی و تطوره فی الأدب العربی؛ چاپ اول، تهران: سمت*.

احمد بدوی، احمد (۱۹۹۶ م). *اسس النقد الأدبی عند العرب، دار نهضة مصر للطباعة و النشر، القاهرة*

اسماعیل، عزالدین (۱۹۹۲ م). *أسس الجمالیة فی النقد العربی عرض و تفسیر و مقارنه، دار الفكر العربی، القاهرة*.

شمیسا، سیروس (۱۳۸۱ ش). *نقد ادبی، چاپ سوم، تهران: انتشارات فردوس*.

زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۷۳ ش). *نقد ادبی، ج ۱ و ۲، چاپ پنجم، تهران: انتشارات امیر کبیر*.

دیچز، دیوید (بی تا) *شیوه‌های نقد ادبی، ترجمه محمد تقی صدقیانی و غلامحسین یوسفی، چاپ سوم، تهران: انتشارات علمی*.

غریب، رز (۱۳۷۸ ه. ش). *نقد بر مبنای زیبایی شناسی و تأثیر آن در نقد عربی، ترجمه‌ی نجمه رجایی، چاپ اول، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد*.

غنیمی هلال، محمد (۱۹۹۷) *النقد الادبی الحدیث، بیروت: دارالعوده*.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
- پژوهش‌نامه نقد ادب عربی
- مجله نقد ادب معاصر عربی
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
- إضاءات نقدیة فی الأدبین العربی و الفارسی
- www.jall.um.ac.ir
- www.jalc.sbu.ac.ir
- www.mcal.yazd.ac.ir
- www.arabiciran.ir
- www.roc.kiau.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ادب سیاسی و متعهد اهل بیت (علیهم السلام)

عنوان درس (انگلیسی): Political and Committed Literature of Ahl al-Bayt (PBUT)

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با ادبیات سیاسی و متعهد شیعی
- آشنایی شاعران و نویسندگان شیعی که صبغه سیاسی و تعهد مذهبی اثر آنها بر دیگر جوانب غالب است

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانایی و تسلط بر فهم متون ادبی دینی، سیاسی و متعهد در آثار ادبا و شعرای متعهد شیعی.

سرفصل درس:

- تعریف ادبیات سیاسی و متعهد شیعه
- تاریخچه ادب سیاسی و متعهد شیعی
- تحول ادبیات سیاسی در اسلام
- منتخبی از آثار شاعران و نویسندگانی از قبیل: کمیت، کثیر، فرزددق، منصور نمری، دیک الجن، دعبل، ابن رمی صنوبری، ابوفراس حمدانی، ابن ابی الحدید، ابوالأسود دؤلی، حسین بن ضحاک، ابوبکر خوارزمی، صاحب بن عباد، ابن عمید و نظایر آنها.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵ عملکردی: -	٪۱۵

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آيينه وند، صادق (۱۳۹۱ ش). *الأدب السياسي في الاسلام*، تهران: سمت.

سياحي، صادق (۱۳۹۳ ش). *الادب الملتزم بحب اهل البيت (ع)*، چاپ هشتم، تهران: سمت.

منابع فرعی:

سياحي، صادق (۱۳۹۳ ش). *الادب الملتزم بحب اهل البيت (ع)*، چاپ هشتم، تهران: سمت.

صفوت، احمد زكي (بدون تا). *جمهرة رسائل في عصور العربية الزاهرة*، بيروت: المكتبة العلمية.

شبر، جواد (۱۴۰۹ ق). *أدب الطف أو شعراء الحسين من القرن الأول الهجري حتى القرن الرابع عشر*، بيروت: دار المرتضى.

نهج البلاغه

صحیفه سجادیه

خطبه فدکیه

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.jria.isca.ac.ir

- فصلنامه مطالعات ادبی متون اسلامی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): فن ترجمه

عنوان درس (انگلیسی): Principles of Translation

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

فراگرفتن اصول و مبانی ترجمه و آشنایی با انواع و روش‌های آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و مهارت در ترجمه انواع متون ساده
- توانایی و مهارت در معادل‌یابی در ترجمه فارسی به عربی و بالعکس

سرفصل درس:

- ریشه واژگانی ترجمه
- پیشینه ترجمه
- فن ترجمه از دیدگاه جاحظ و مقدسی
- ترجمه از دیدگاه معاصران و نوگرایان
- ارزش ترجمه
- شناخت موضوع
- تخصص در ترجمه و تسلط بر زبان مبدأ و مقصد
- انواع متن
- ویژگی‌های یک ترجمه و مترجم خوب
- واحد ترجمه
- ترجمه گفتاری همزمان و غیر همزمان
- ترجمه نوشتاری توصیفی و غیر توصیفی
- انواع روش ترجمه: ترجمه لغوی یا لفظ به لفظ، ترجمه تحت‌اللفظی، ترجمه وفادار یا امین، ترجمه معنایی، ترجمه آزاد، ترجمه تفسیری

- انتخاب شیوه در ترجمه
- مشکلات ترجمه
- ترجمه شعر

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً ترجمه یک متن تخصصی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

عبدالغنی حسن، محمد (۱۳۷۶ ش). فن ترجمه در ادبیات عربی، ترجمه عباس عرب، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
معروف، یحیی (۱۳۹۴). فن ترجمه اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی، چاپ دوازدهم، تهران: سمت.

منابع فرعی:

شکیب انصاری، محمود (۱۳۸۵). نصوص مترجمه بین العربیه و الفارسیه، چاپ اول، انتشارات: دانشگاه شهید چمران اهواز
نصیری، حافظ (۱۳۹۰). روش ارزیابی: و سنجش کیفی متون ترجمه شده از عربی به فارسی، چاپ اول، تهران سمت.
حکیم، مظفرالدین (۱۹۸۹). علم الترجمة النظری، دمشق: انتشارات طلاس.
پورجوادی، نصرالله (۱۳۸۹). درباره ترجمه، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
ناظمیان، رضا (۱۳۹۶). روش هایی در ترجمه از عربی به فارسی، چاپ یازدهم تهران: سمت.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.rctall.atu.ac.ir	- پژوهش های ترجمه در زبان ادبیات عربی
www.baytalhikma.iq	- دراسات الترجمة
www.emarefa.net	- المجلة المغربية لدراسات الترجمة

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ترجمه از عربی به فارسی

عنوان درس (انگلیسی): Translation from Arabic to Persian

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: فن ترجمه

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

کسب مهارت و توانایی در ترجمه متون مختلف از زبان عربی به فارسی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانایی و مهارت در انواع ترجمه جهت ورود به بازار کار به عنوان مترجم از جمله وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و اماکن مربوطه؛ مانند صداوسیما، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، دارالترجمه‌ها، هتل‌ها، کنفرانس‌های بین‌المللی و...

سرفصل درس:

معادل‌یابی اصطلاحات، امثال، عناوین، القاب و تطبیق تاریخ. ترجمه گزیده‌ای از متون سیاسی، اقتصادی، تاریخی، فقهی، جغرافیایی، ادبی، اسناد و مدارک و آگهی‌های تبلیغاتی به زبان عربی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً ترجمه یک متن تخصصی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

گزینش متن‌های مختلف در موضوعات مذکور از مجلات و مطبوعات و پایگاه‌های اطلاعاتی رایانه‌ای
ناظمیان، رضا (۱۳۹۶). روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی، چاپ یازدهم تهران: سمت.
زرکوب، منصوره (۱۳۹۲). روش نوین فن ترجمه (عربی - فارسی، فارسی - عربی) "با تجدیدنظر و اضافات"، انتشارات مانی.

منابع فرعی:

شکیب انصاری، محمود (۱۳۸۵). *نصوص مترجمه بین العربیه و الفارسیه*، چاپ اول، انتشارات: دانشگاه شهید چمران اهواز
نصیری، حافظ (۱۳۹۰). روش ارزیابی: و سنجش کیفی متون ترجمه‌شده از عربی به فارسی، چاپ اول، تهران: سمت.
معروف، یحیی (۱۳۹۴). *فن ترجمه اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی*، چاپ دوازدهم، تهران: سمت.
آذرشب، محمدعلی (۱۳۷۰ ش). *اللغة العربیة الحدیثة*، چاپ اول، تهران: سمت.
حکیم، مظفرالدین (۱۳۸۹). *علم الترجمة النظری*، دمشق: انتشارات طلاس
پورجوادی، نصرالله (۱۳۸۹). *درباره ترجمه*، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
ناظمیان، رضا (۱۳۹۶). روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی، چاپ یازدهم تهران: سمت.
ناظمیان، رضا (۱۳۹۰ ش). *روزنامه و مجلات عربی-ترجمه متون مطبوعاتی چاپ ۲*، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.rctall.atu.ac.ir	- پژوهش‌های ترجمه در زبان ادبیات عربی
www.civllica.com	- دو فصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ترجمه از فارسی به عربی

عنوان درس (انگلیسی): Translation from Persian to Arabic

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: فن ترجمه

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

کسب مهارت و توانایی در ترجمه متون مختلف از زبان عربی به فارسی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

تسلط و مهارت در انواع ترجمه جهت ورود به بازار کار به عنوان مترجم از جمله وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و اماکن مربوطه: مانند صداوسیما، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، دارالترجمه‌ها، هتل‌ها، کنفرانس‌های بین‌المللی و...

سرفصل درس:

- معادل‌یابی اصطلاحات، امثال، عناوین، القاب و تطبیق تاریخ.
- ترجمه گزیده‌ای از متون سیاسی، اقتصادی، تاریخی، فقهی، جغرافیایی، ادبی، اسناد و مدارک و آگهی‌های تبلیغاتی به زبان عربی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً ترجمه یک متن تخصصی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

گزینش متن‌های مختلف در موضوعات مذکور از مجلات و مطبوعات و پایگاه‌های اطلاعاتی رایانه‌ای
ناظمیان، رضا (۱۳۹۶). روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی، چاپ یازدهم تهران: سمت.
شکیب انصاری، محمود (۱۳۸۵). *نصوص مترجمه بین العربیه و الفارسیه*، چاپ اول، اهواز: دانشگاه شهید چمران اهواز.

منابع فرعی:

نصیری، حافظ (۱۳۹۰). *روش ارزیابی: و سنجش کیفی متون ترجمه‌شده از عربی به فارسی*، چاپ اول، تهران: سمت.
معروف، یحیی (۱۳۹۴). *فن ترجمه اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی*، چاپ دوازدهم، تهران: سمت.
آذرشب، محمدعلی (۱۳۷۰ ش). *اللغة العربیة الحدیثة*، چاپ اول، تهران: سمت.
حکیم، مظفرالدین (۱۳۸۹). *علم الترجمة النظری*، دمشق: انتشارات طلاس
پورجوادی، نصرالله (۱۳۸۹). *درباره ترجمه*، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
ناظمیان، رضا (۱۳۹۶). *روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی*، چاپ یازدهم تهران: سمت.
ناظمیان، رضا (۱۳۹۰ ش). *روزنامه و مجلات عربی-ترجمه متون مطبوعاتی چاپ ۲*، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.rctall.atu.ac.ir	- پژوهش‌های ترجمه در زبان ادبیات عربی
www.civllica.com	- دو فصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): قرائت و ترجمه متون تفسیری قرآن کریم

عنوان درس (انگلیسی): Reading and Translation of Quranic Commentary Texts

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با سبک ادبی و مفاهیم تفاسیر مختلف قرآن کریم

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و مهارت در خواندن و فهم و درک متون تفسیری قرآن کریم و با زبان تفسیر قرآن در قدیم و حاضر
- درک و فهم واژگان و اصطلاحات متون تفسیری
- توانایی و مهارت در شرح و تفسیر و برداشت صحیح از آیات قرآن کریم

سرفصل درس:

بررسی گزیده‌ای از تفاسیر مختلف و معتبر شیعی و سنی.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات صرفی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

صدقی، حامد و پروینی، خلیل (۱۳۹۶ ش). *اضواء علی نصوص تفسیریة القرآن الکریم*، چاپ هفتم، تهران: سمت.

گزیده‌ای از تفاسیر مجمع‌البیان، التبیان، المیزان

منابع فرعی:

الزمخشري، ابوالقاسم محمود بن عمرو بن أحمد (۱۴۰۷ هـ). *الكشاف عن حقائق غوامض التنزيل، الطبعة الثالثة*، بيروت: انتشارات دارالكتاب العربي.

طنطاوی جوهری (۱۳۴۴ هـ). *الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم*.

مغنیه، محمد (۱۳۸۶ ش). *التفسیر الکاشف*، چاپ چهارم، دارالکتاب الاسلامی.

طرسی، فضل بن حسن (۱۴۱۲ هـ). *تفسیر جوامع الجوامع*، قم: انتشارات دانشگاه تهران و حوزه علمیه قم مرکز مدیریت.

بیضاوی، عبدالله بن عمر (۱۴۱۸ ق). *أنوار التنزیل و أسرار التأویل (تفسیر البیضاوی)*، بیروت دار إحياء التراث العربی.

معروف، یحیی (۱۳۹۴). *فن ترجمه اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی*، چاپ دوازدهم، تهران: سمت.

رضا، محمد رشید (۱۴۲۶). *تفسیر القرآن الحکیم (تفسیر المنار)*، تصحیح شمس الدین ابراهیم، بیروت: دارالکتب العلمیه.

الألوسی، شهاب الدین محمود بن عبد الله الحسینی (۱۴۱۵ هـ). *روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم والسبع المثانی* المحقق: علی عبد

الباری عطیه، الطبعة: الأولى، بیروت: دار الکتب العلمیه.

منابع مطالعاتی:

www.tafsir.maaref.ac.ir

- مجله مطالعات تفسیری

www.csde.saminat each.ir

- مطالعات تفسیری معاصر

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون حدیث و نهج البلاغه

عنوان درس (انگلیسی): *Hadith Texts and the Nahj al-Balagha*

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با سبک ادبی و مفاهیم احادیث و نهج البلاغه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانایی و مهارت در خواندن و فهم و درک معانی و ابعاد ادبی و لغوی نهج البلاغه و احادیث و روایات ائمه اطهار علیهم السلام همراه با نقد و تحلیل

سرفصل درس:

- قرائت و بررسی گزیده‌ای از نهج البلاغه خطبه‌هایی از قبیل: خطبه المتقین، فی الحث علی العمل الصالح، فی النهی عن غیبة الناس، فی المعروف فی غیر اهل، فی فضل القرآن، خطبه توحید، عهدنامه مالک اشتر، نامه عثمان بن حنیف
- کلمات قصار و احادیث و روایاتی از پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین علیهم السلام در موضوعات مختلف سیاسی، اقتصادی، دینی، اجتماعی، فرهنگی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد

فهرست منابع:

منابع اصلی:

نهج البلاغه

دیباچی، ابراهیم (۱۳۸۲). *المنتخب من الکتاب و السنه و الخطب*، چاپ پانزدهم، تهران: سمت.

منابع فرعی:

متن کامل صحیفه سجادیه (۱۳۸۶). ترجمه محمد رسولی، چاپ ششم، قم: فاطمه الزهرا (س)

باستان خلیل (۱۳۸۴). *من معالم الأدب فی نهج البلاغه*، چاپ اول، تهران: سمت.

ادعیه وارده از ائمه اطهار (ع) (با تکیه بر ادبیات آن) دعای کمیل، دعای عرفه، مناجات شعبانیه، مناجات، خمس عشر، خطبه‌های حضرت زهرا (س) (مانند خطبه فدکیه و حضرت زینب (س)).

شروح نهج البلاغه مانند شرح ابن ابی الحدید و ابن میثم

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir - مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.nahjmagz.ir - پژوهش‌های نهج البلاغه

www.nab.bacu.ac.ir - فصلنامه پژوهش‌نامه نهج البلاغه

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱)

عنوان درس (انگلیسی): History of Abbasid Literature 1

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز / هم‌نیاز: تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان

اموی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- آشنایی با تاریخ تحولات زبان و ادب عربی از سال ۱۳۲ ق تا سال ۳۳۴ ق با توجه به تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی
- شناخت شاعران و نویسندگان بزرگ ادب عربی و آثار منظوم و منثور ایشان در این دوره

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- درک فهم صحیح از مراحل پیشرفت شعر و نثر و ویژگی‌های ادبی دوره عباسی اول.
- توانایی و مهارت در تحلیل شخصیت ادبی و ویژگی‌های شعری شعرای دوره عباسی اول.

سرفصل درس:

- اوضاع سیاسی، اوضاع اجتماعی، اوضاع فرهنگی: علوی‌ها و خوارج، شورش زنگی، شورش قرامطه
- طبقات اجتماعی،
- برده و کنیز و غنا
- مجون و شعوبیه و زندقه
- زهد و تصوف
- حرکت علمی
- علوم لغت
- نحو و بلاغت و نقد و تاریخ
- علوم تفسیر و حدیث و فقه
- تجدید در موضوعات قدیم
- موضوعات جدید و رشد آن‌ها
- تجدید در اوزان و قوافی

- شعر تعلیمی
- زندگینامه شاعران برجسته از جمله: بشار، ابونواس، ابوالعتاهیه، علی بن جهم، ابوتمام، بختری، ابن رومی، ابن معتز، صنوبری
- زندگینامه شاعران سیاست و مدح و هجاء: شاعران شیعه از قبیل سید اسماعیل حمیری، منصور نمری، دعبل، دیک الجن، محمد بن صالح العلوی، الحمانی العلوی، المجمع البصری
- تحول نثر و انواع آن: خطب و وعظ و قصه، رسائل اخوانی و ادبی
- زندگینامه نویسندگان برجسته از قبیل ابن مقفع، سهل بن هارون، ابن زیات، ابراهیم بن عباس بن محمد صولی، جاحظ، ابن قتیبه.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آذرشب، محمدعلی (۱۳۸۵ ش). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۱)، چاپ سوم، تهران: سمت. ضیف، شوقی (بی تا) العصر العباسی الثانی، دارالمعارف.

منابع فرعی:

زیدان، جرجی (بی تا) تاریخ آداب اللغه العربیه، تحقیق شوقی ضیف، ج ۲، دارالهلل.
 الفاخوری، حنا (۱۳۷۷ ش). تاریخ الادب العربی، الطبعة الأولى، تهران: انتشارات توس.
 فروخ عمر (۱۴۰۱ ق). تاریخ الأدب العربی الأ عصر العباسیة، الطبعة الرابعة، بیروت: دارالعلم للملایین.
 البستانی، بطرس (۱۹۸۹ م). أدباء العرب فی الأ عصر العباسیة، بیروت: دارالجلیل.
 الفاخوری، حنا (۱۳۹۴ ش). الجامع فی تاریخ الادب العربی-الأدب القدییم، تهران انتشارات ذوی القربی.
 الزیات، أحمدحسن (دون تا). تاریخ الأدب العربی للمدارس الثانویة و العلیا، القاهرة: دارنهضة مصر.
 مقدم متقی، امیر (۱۳۹۵ ش). ابوتمام در ایران از خراسان تا آذربایجان، تبریز: انتشارات دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.arabiciran.ir	- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
www.jalit.ut.ac.ir	- مجله ادب عربی - دانشگاه تهران

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات دوره عباسی (۲)

عنوان درس (انگلیسی): History of Abbasid Literature 2

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱)

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- آشنایی با تاریخ تحولات زبان و ادب عربی از سال ۳۳۴ ق تا سال ۶۵۶ ق با توجه به تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی.
- شناخت شاعران و نویسندگان بزرگ ادب عربی و آثار منظوم و منثور ایشان در این دوره.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- درک و فهم صحیح از مراحل پیشرفت شعر و نثر و ویژگی‌های ادبی دوره عباسی دوم.
- توانایی و مهارت در تحلیل شخصیت ادبی و ویژگی‌های شعری شعرای دوره عباسی دوم.

سرفصل درس:

- اوضاع سیاسی، اوضاع اجتماعی، اوضاع فرهنگی در بلاد ایران، عراق، شام، مصر، شبه جزیره عربستان
- ویژگی‌های شعر و اغراض آن در این بلاد
- زندگینامه شاعران برجسته این دوره از جمله: ابوبکر خوارزمی، ابوالفضل میکائیلی، علی بن عبدالعزیز جرجانی، ابوالفتح بستی، ابوالحسن باخرزی، ابیوردی، طغرابی، ارجانی، متنبی، سری الرفاء، ابن الحجاج، شریف رضی، مهیار دیلمی، ابن المعلم، ابن ابی الحدید، ابوفراس حمدانی، کشاجم، الوأواء دمشقی، ابو العلاء معری، ابن الخياط، ابن عنین، طلائع بن رزیک، ابن قلاقس، ابن الفارض، البهاء زهیر، التهامی، عماره الیمنی، زندگینامه نویسندگان برجسته این دوره از جمله قابوس بن وشمگیر، رشیدالدین وطواط، ابو حیان توحیدی، مسکویه، حریری، عماد اصفهانی، ضیاءالدین بن اثیر، ابن نباته، القاضی الفاضل، ابن العمید، صاحب بن عباد بدیع‌الزمان همدانی.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آباد، مرضیه (۱۳۹۵ ش). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۲) چاپ پنجم، تهران: سمت.

منابع فرعی:

زیدان، جرجی: تاریخ آداب اللغة العربیة، تحقیق شوقی ضیف، ج ۲، دارالهلل.

الفاخوری، حنا (۱۳۷۷ ش). تاریخ الادب العربی، الطبعة الأولى، تهران: انتشارات توس.

فروخ عمر (۱۴۰۱ ق). تاریخ الأدب العربی الأعرس العباسیة، الطبعة الرابعة، بیروت: دارالعلم للملایین.

البستانی، بطرس (۱۹۸۹ م). أدباء العرب فی الأعرس العباسیة، بیروت: دارالجلیل.

آذرشب، محمدعلی (۱۳۸۵ ش). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۱)، چاپ سوم، تهران: سمت.

الفاخوری، حنا (۱۳۹۴ ش). الجامع فی تاریخ الادب العربی-الأدب القدییم، تهران: انتشارات ذوی القربی.

الزیات، أحمدحسن (دون تا). تاریخ الأدب العربی للمدارس الثانویة و العلیا، القاهرة: دارنهضة مصر.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- مجله ادب عربی - دانشگاه تهران www.jalit.ut.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مکاتب ادبی

عنوان درس (انگلیسی): Literary Schools

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با مکاتب ادبی، انواع و ویژگی‌های آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و مهارت در درک و فهم اندیشه‌ها، نظریه‌ها و ویژگی‌هایی که به دلایل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در یک دوره ادبی پدید می‌آیند
- توانایی و مهارت در شناسایی و تبیین ویژگی‌های مکاتب ادبی
- مهارت در شناسایی گرایش‌های ادبی هر شاعر و نویسنده به یک مکتب ادبی

سرفصل درس:

- تعریف مکاتب ادبی
- علل و دلایل ظهور مکاتب ادبی: علت سیاسی، فلسفی، اجتماعی، فرهنگی
- ویژگی‌های مکتب کلاسیسم
- ویژگی‌های مکتب رمانتیسم
- ویژگی‌های مکتب رئالیسم، رئالیسم اجتماعی، سمبولیسم، ناتورالیسم، سوررئالیسم
- مکاتب ادبی در زبان عربی.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵ با نظر استاد
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

عید، یوسف (۱۹۹۴). المدارس الأدبية و مذاهبها، القسم النظرى و القسم التطبيقي، المجلد الاول و المجلد الثانى، بيروت: دار الفكر.
عباس، إحسان (۱۹۷۸). اتجاهات الشعر العربى المعاصر، الطبعة الأولى، الكويت: المجلس الوطنى للثقافة والفنون والآداب.

منابع فرعى:

جيدة، د. عبدالحميد (۱۹۸۰). الاتجاهات الجديدة فى الشعر العربى المعاصر. مؤسسة نوفل، بيروت.
المقدسى، أنيس. (۱۹۸۴). الاتجاهات الأدبية فى العالم العربى الحديث، الطبعة الثامنة، بيروت: دار العلم للملايين.
الأصفر، عبدالرزاق (۲۰۰۱). المذاهب الأدبية، سورية، منشورات اتحاد الكتاب.
ترحيني، فايز (۱۹۹۵). الأدب، أنواع و مذاهب، الطبعة الأولى، بيروت، دارالنخيل.
الأيوبي، ياسين (۱۹۸۴). مذاهب الأدب-معالم و انعكاسات، بالطبعة الثانية، بيروت دار العلم للملايين.
هدارة، محمد مصطفى (۱۹۹۴). بحوث فى الأدب العربى الحديث، بيروت: دار النهضة العربية.

منابع مطالعاتی:

www.isc.gov.ir	- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام
www.rjls.journals.umz.ac.ir	- پژوهش نامه مکتب های ادبی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش تحقیق و مآخذ شناسی

عنوان درس (انگلیسی): Research Methodology and References

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- فراگرفتن اصول و مبانی تحقیق و پژوهش علمی
- آشنایی با منابع تحقیق در حوزه زبان و ادبیات عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و مهارت در انجام پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه ادبیات عربی و دیگر حوزه‌ها
- توانایی در شناسایی منابع ادب عربی در موضوعات مختلف

سرفصل درس:

- اصول تحقیق علمی (مفاهیم و ویژگی‌ها)
- تحقیقات دانشگاهی و انواع آن
- مراحل تحقیق: تعیین و انتخاب موضوع و بیان مسئله، ضرورت پژوهش، پیشینه پژوهش، بیان گزاره‌ها: هدف، فرضیه، سؤال، تعیین متغیرها و مفاهیم و مقیاس سنجش و تعیین آن‌ها، مشخص کردن حجم نمونه، جامعه آماری، بیان روش پژوهش و روش گردآوری داده‌ها، ترسیم مدل تحلیلی، تنظیم و تلخیص داده‌ها، نتیجه‌گیری، منابع
- ابزار شناخت منابع
- علامت‌های نگارشی
- مراحل انجام پژوهش‌های بینا رشته‌ای
- ابزار اندازه‌گیری در تحقیق
- روش تدوین طرح نامه یا پروپوزال
- روش تدوین و تنظیم پایان‌نامه
- تنظیم و تدوین طرح‌های پژوهشی
- شیوه ارجاعات و استنادات پژوهش دستور خط فارسی (مصوب فرهنگستان)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی در این درس انتظار می‌رود در همان ابتدای ترم دانشجویان با هدایت استاد موضوعی را برای تحقیق انتخاب کنند و همراه با تدریس در هر جلسه اشکالات خود را مرتفع سازد تا در نهایت منجر به تحویل یک اثر پژوهشی علمی و مطلوب شود.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۱۵	نوشتاری: %۴۵	%۳۰
		عملکردی: -	انجام یک پروژه تحقیقاتی مانند نگارش یک مقاله علمی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

ضیف، شوقی (۲۰۰۴). *البحث الادبی: طبیعه، مناهجه، اصوله، مصادره، مصر: دارالمعارف.*
حسینی، سید مهدی و مهدی زاده اشرفی، علی (۱۳۹۱). *روش تحقیق در علوم انسانی، چاپ چهارم، تهران: انتشارات یکان*
فاتحی نژاد، عنایت‌الله (۱۳۹۷ ش). *امهات المصادر العربیه (فی الشعر و الادب و اللغه و النحو و التاریخ و الجغرافیا)، تهران: سمت.*
عبدالوهاب ابراهیم ابو سلیمان (۱۳۸۷). *روش تحقیق علمی به زبان عربی و منابع پژوهش‌های عربی و تاریخی، ترجمه حسینی، محمدباقر و طوسی ملیحه‌السادات، چاپ اول، مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.*

منابع فرعی:

فضل‌الله، مهدی (۱۹۹۸). *أصول کتابه البحث و قواعد التحقیق. بیروت: دار الطلیعه.*
شلبی، احمد (۱۹۷۴). *کیف تکتب بحثاً أو رساله. الطبعة الثامنة، بیروت: مکتبه النهضه المصریه.*
بدوی، عبدالرحمن (۱۹۷۷). *مناهج البحث العلمی، الطبعة الثالثة، وكالة المطبوعات.*
ایمان، محمدتقی (۱۳۹۷ ش). *فلسفه روش تحقیق در علوم انسانی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.*
ایمان، محمدتقی (۱۳۹۶ ش). *روش‌شناسی تحقیقات کیفی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.*

منابع مطالعاتی:

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات دوره مملوکی و عثمانی

عنوان درس (انگلیسی): History of Literature in Mamluk and Ottoman Periods

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: تاریخ ادبیات دوره عباسی (۲)

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- شناخت ویژگی‌های ادبیات عربی در دوره ممالیک و عثمانی و آثار منظوم و منثور آن و مهم‌ترین شعرا و نثرنویسان
- آشنایی با علوم غیرادبی این دوره و تألیفات درباره آن‌ها مانند علوم قرآنی، رجال، تفسیر، حدیث، تاریخ و جغرافیا
- آشنایی با جریان موسوعه‌نگاری در این دوره و مشهورترین موسوعه‌نگاران

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- معرفی شاعران و نویسندگان برجسته مملوکی و عثمانی
- تبیین ویژگی‌های آثار ادبی این دوره مانند مقامه‌نویسی، سفرنامه‌نگاری، رسائل، داستان‌نویسی و انواع منظومه‌ها
- تحلیل آثار ادبی و غیرادبی این دوره

سرفصل درس:

- شرایط سیاسی، فرهنگی و اجتماعی پس از سقوط خلافت عباسی و انتقال حکومت به ممالیک و عثمانی‌ها
- ویژگی‌های ادبی این دوره و آثار منظوم و منثور آن
- آثار غیرادبی این دوره در علوم همچون تراجم و رجال، تاریخ، جغرافیا، تفسیر و حدیث
- شعرا و نثرنویسان برجسته مملوکی و عثمانی و تحلیل از حیات ادبی آن‌ها (مانند بوصیری، الشاب الظریف، صفی‌الدین حلی، ابن‌نُبَاته، ابن‌الوردی، ابومعتوق، ابن خطیب، ابن خلدون، ابن خلکان، ابن دانیال، مقریزی، نُویری، سیوطی)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۱۵	نوشتاری: %۴۵	%۳۰	%۱۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

امیری. جهانگیر (۱۳۹۴). تاریخ الأدب العربی فی العصرین المملوکی و العثماني، چاپ سوم، تهران: سمت.

منابع فرعی:

فاخوری. حنا (۱۳۷۷). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.

قصی الحسین (۲۰۰۶). الأدب العربی فی العصرین المملوکی و العثماني. طرابلس: المؤسسة الحديثة للكتاب.

شوقی، ضیف (۱۴۲۸). تاریخ الأدب العربی، عصر الدول و الامارات. قم: ذوی القربی.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ جهانی دوم

عنوان درس (انگلیسی): History of Modern Literature up to the Second World War

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: تاریخ ادبیات دوره مملوکی و عثمانی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- آشنایی با حوادث سیاسی، رخدادهای اجتماعی و عوامل اثرگذار بر ادبیات معاصر عربی از آغاز جنبش ادبی تا جنگ جهانی دوم
- آشنایی با جریان‌های فکری، مکاتب ادبی و گرایش‌های مطرح در آثار شاعران و نویسندگان معاصر عربی در صد سال نخست پس از جنبش ادبی
- آشنایی با شاعران و نویسندگان برجسته معاصر عربی از آغاز دوره بازگشت تا جنگ جهانی دوم

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت جریان‌ها و مکاتب مطرح در ادبیات معاصر عربی از آغاز جنبش ادبی در سرزمین‌های عربی
- تحلیل آثار ادبی معاصر عربی متأثر از جریان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و یا متأثر از ادبیات غربی در دوره زمانی مورد بررسی
- تبیین شاخص‌های ادبی و ویژگی‌های موجود در آثار متفاوت شاعران و نویسندگان معاصر عربی در سراسر جهان در حدود صدسال نخست پس از جنبش ادبی

سرفصل درس:

- رخدادهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی-ادبی معاصر عربی از جنبش ادبی تا جنگ جهانی دوم
- خاستگاه جنبش ادبی معاصر در کشورهای عربی
- جریان‌ها و مکاتب ادبی معاصر عربی متأثر از رخدادها و حوادث مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جهان معاصر شامل: ظهور مکتب بازگشت و توجه به آثار برجسته ادبیات گذشته عربی در دوران طلایی آن
- ویژگی‌ها و شاخص‌های مکتب بازگشت ادبی / احیاء و پیشگامان و طلابه‌داران آن در مصر و دیگر کشورهای عربی
- پیش‌درآمدی بر ظهور مکتب رمانتیسم در ادب معاصر عربی و تأثیرپذیری از ادبیات غربی به طلابه‌داری خلیل مطران

- معرفی انجمن دیوان و انجمن آپولو، آشنایی با ادبیات عربی در خارج از سرزمین‌های عربی شامل: ادبیات مهاجرت در ایالات متحده و تشکیل رابطه القلمیة و ادبیات مهاجرت در امریکای جنوبی و شکل‌گیری العصبه الأندلسیة
- بررسی قالب‌های نوین شعری در ادبیات عربی.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۰	%۲۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

- حسن، علی محمد (۱۹۷۶). *التاریخ الأدبی للعصرین العثماني والحديث، الشركة المصریة للطباعة والنشر، مصر.*
- جحا، میثال (۱۹۹۵). *خلیل مطران، باکوره التجدید فی الشعر العربی الحدیث، دار المسیره، بیروت.*
- خفاجی، عبدالمنعم (۱۹۹۲). *دراسات فی الأدب الحدیث و مدارس، دار الجیل، بیروت.*
- خفاجی، عبدالمنعم (۱۹۸۶). *قصه الأدب المهجری، دار الكتاب اللبنانی، بیروت.*
- جحا، فرید (۱۹۶۱). *الحین واللقاء فی الشعر المهجر، مكتبة الخانجی، القاهرة.*
- الدسوقی، عمر (۱۹۶۷). *فی الأدب الحدیث، تاریخ الكتاب العربی، بیروت.*
- ضیف، شوقی (۱۹۶۱). *الأدب العربی المعاصر فی مصر، دار المعارف، القاهرة.*
- عباس، إحسان و محمد یوسف نجم (۱۹۸۲). *الشعر العربی فی المهجر، امیرکا الشمالیة، دار صادر، بیروت.*
- حنا (دت). *الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب الحدیث، دار الجیل، بیروت.*
- جیده، عبدالحمید (۱۹۸۰، ط ۱). *الاتجاهات الجدیة فی الشعر العربی المعاصر، مؤسسه نوفل، لبنان.*
- الجیوسی، سلمی الخضراء (۲۰۰۱، ط ۱). *الاتجاهات و الحركات فی الشعر العربی الحدیث، مرکز دراسات الوحدة العربیة، بیروت، لبنان.*
- الخیاط، جلال (۱۹۸۴، ط ۱). *تضایا الشعر الحدیث، دار الشروق، القاهرة.*
- خیربک، کمال (۱۹۸۶، ط ۲). *حركة الحدائث فی الشعر العربی المعاصر، دار الفكر للطباعة و النشر، بیروت، لبنان.*
- عباس، إحسان (۱۹۷۸). *اتجاهات الشعر العربی، سلسلة عالم المعرفة، إصدار المجلس الوطنی للثقافة و الفنون و الآداب، کویت.*
- عیسی، فوزی (۲۰۰۷). *فی الشعر الحدیث و المعاصر، دار المعرفة الجامعیة، الإسكندریة، مصر.*
- عوض، ابراهیم (۱۹۸۵). *فی الشعر العربی الحدیث، دار الحقوق، القاهرة.*
- مسعد، نجیب (۱۹۵۰). *أعلام النهضة فی القرن العشرين، صیدا.*

هیکل، أحمد (۱۹۸۳). تطور الأدب الحديث في مصر، من أوائل القرن التاسع عشر إلى قيام الحرب الكبرى الثانية، دار المعارف، القاهرة.

منابع فرعی:

الصليبي، كمال (۱۹۷۸، ط ۴). تاريخ لبنان الحديث، دار النهار للنشر، بيروت.

بسّام ساعي، أحمد (۱۹۷۸). حركة الشعر الحديث في سورية، دار المأمون للتراث، دمشق.

العقّاد، عباس محمود (۱۹۷۰). شعراء مصر وبيئاتهم في الجيل الماضي، مكتبة النهضة المصرية، القاهرة.

قدورة، زاهية (۱۹۸۵). تاريخ العرب الحديث، دار النهضة العربية، بيروت، لبنان.

صبري، محمد (۱۹۵۰). أدب و تاريخ و اجتماع، مطبعة مصر.

منابع مطالعاتی:

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- فصلیه دراسات الأدب المعاصر www.cls.iranjournals.ir
- نقد ادب معاصر عربی - دانشگاه یزد www.mcal.yazd.ac.ir

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات معاصر پس از جنگ جهانی دوم

عنوان درس (انگلیسی): History of Modern Literature after the Second World War

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ

جهانی دوم

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- آشنایی با حوادث سیاسی، رخدادهای اجتماعی و عوامل اثرگذار بر ادبیات معاصر عربی پس از جنگ جهانی دوم
- آشنایی با جریان‌های فکری، مکاتب ادبی و گرایش‌های مطرح در آثار شاعران و نویسندگان معاصر عربی در سده اخیر
- آشنایی با شاعران و نویسندگان برجسته معاصر در کشورهای مختلف عربی از نیمه سده گذشته تاکنون

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت جریان‌ها و مکاتب مطرح در ادبیات معاصر عربی پس از جنگ جهانی دوم
- تحلیل آثار ادبی معاصر عربی متأثر از جریان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و یا متأثر از ادبیات عربی در دوره زمانی موردبررسی
- تبیین شاخص‌های ادبی و ویژگی‌های موجود در آثار متفاوت شاعران و نویسندگان معاصر عربی در سراسر جهان از حدود صدسال گذشته تاکنون

سرفصل درس:

- رخدادهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی-ادبی معاصر عربی از جنبش ادبی تا جنگ جهانی دوم
- خاستگاه جنبش ادبی معاصر در کشورهای عربی
- جریان‌ها و مکاتب ادبی معاصر عربی متأثر از رخدادها و حوادث مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جهان معاصر شامل: ظهور مکتب بازگشت و توجه به آثار برجسته ادبیات گذشته عربی در دوران طلایی آن، معرفی ویژگی‌ها و شاخص‌های مکتب بازگشت ادبی / احیاء و پیشگامان و طلایه‌داران آن در مصر و دیگر کشورهای عربی
- ظهور مکتب رمانتیسم در ادب معاصر عربی و تأثیرپذیری از ادبیات غربی به طلایه‌داری خلیل مطران

• معرفی انجمن دیوان و انجمن آپولو، آشنایی با ادبیات عربی در خارج از سرزمین‌های عربی شامل: ادبیات مهاجرت در ایالات متحده و تشکیل رابطه القلمیة و ادبیات مهاجرت در امریکای جنوبی و شکل‌گیری العصبۃ الأندلسیة، معرفی و بررسی قالب‌های نوین شعری در ادبیات عربی.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۰ عملکردی: -	٪۲۰

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الملائکة، نازک (۱۹۷۴): قضايا الشعر المعاصر، بیروت: دار العلم للملایین.
 الموسی، خلیل (۱۹۹۱): الحداثه فی حركه الشعر العربی المعاصر، دمشق: مطبعة الجمهوریة.
 کرم، أنطون غطاس (۱۹۴۹). الرمزیة والأدب العربی الحدیث، بیروت: دار الکشاف.
 کامبل الیسوعی، روبرت (۱۹۹۶). أعلام الأدب العربی المعاصر، بیروت: الشركة المتحدة للتوزیع.
 الحمدانی، سالم و فائق مصطفی، أحمد (۲۰۱۴). الأدب العربی الحدیث، قم: دراسة فی شعره ونثره، نشر فاروس.
 جیده، عبد الحمید (۱۹۸۰، ط ۱). الاتجاهات الجدیة فی الشعر العربی المعاصر، لبنان: مؤسسه نوفل.
 الجیوسی، سلمی الخضراء (۲۰۰۱، ط ۱). الاتجاهات و الحركات فی الشعر العربی الحدیث، بیروت مرکز دراسات الوحدة العربیة.
 الخیاط، جلال (۱۹۸۴، ط ۱). قضايا الشعر الحدیث، قاهرة: دار الشروق.
 خیربک، کمال (۱۹۸۶، ط ۲). حركه الحداثه فی الشعر العربی المعاصر، بیروت: دار الفکر للطباعة و النشر.
 عباس، إحسان (۱۹۷۸). اتجاهات الشعر العربی، سلسلة عالم المعرفة، کویت: إصدار المجلس الوطنی للثقافة و الفنون و الآداب، عیسی، فوزی (۲۰۰۷). فی الشعر الحدیث و المعاصر، مصر: دار المعرفة الجامعیة، الإسکندریة.
 الفاخوری، حنا (۱۹۸۶). الجامع فی تاریخ الأدب العربی، الأدب الحدیث، بیروت: دار الجیل.
 اسماعیل، عزالدین (۱۹۸۳). الشعر العربی المعاصر، قضاياه و ظواهره الفنیة و المعنویة، بیروت: دار العوده.
 الجندی، درویش (د.ت). الرمزیة فی الأدب العربی، القاهرة: دار النهضة.
 حاوی، إلیا (۱۹۸۰). الرمزیة و السریالیة فی الشعر العربی و العربی، بیروت: دار الثقافة.
 حمدان، أمیة (۱۹۸۱). الرمزیة و الرومنطیقیة فی الشعر اللبانی، بغداد: دار الرشید للنشر.
 خفاجی، عبد المنعم (۱۹۸۶). مذاهب الأدب، القاهرة: رابطه الأدب الحدیث.

منابع فرعی:

الصليبي، كمال (١٩٧٨، ط ٤). تاريخ لبنان الحديث، بيروت: دار النهار للنشر.
بسّام ساعي، أحمد (١٩٧٨). حركة الشعر الحديث في سورية، دمشق: دار المأمون للتراث.
ترحيني، فايز (١٩٨٨). ص. الدراما و مآهبا الأءب. بيروت: المؤسسة الجامعية للدراسات و النشر و التوزيع.
التكريتي، جميل نصيف (١٩٩٠). المآهبا الأءبية، بغداد: دار الشؤون الثقافية العامة.
قءورة، زاهية (١٩٨٥). تاريخ العرب الحديث، بيروت: دار النهضة العربية.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir	- سايت رسمي انجمن ايراني زبان و ادبيات عربي
www.cls.iranjournals.ir	- فصليه دراسات الأءب المعاصر
www.mcal.yazd.ac.ir	- نقد ادب معاصر عربي - دانشگاه يزد

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): زبان شناسی

عنوان درس (انگلیسی): Linguistics

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با ویژگی های زبان شناختی زبان عربی و مباحث یادگیری زبان
- شناخت دقیق ویژگی های صرفی و نحوی زبان
- آشنایی با نظام آوایی زبان عربی و بررسی علمی ویژگی های حروف زبان عربی

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد:

- توانایی و مهارت در فهم زبان به شیوه علمی
- مهارت در به کارگیری مبانی زبان شناختی در درک لایه های زبان
- توانایی و مهارت در فهم آواهای عربی و کاربرد دقیق آن

سرفصل درس:

- تعریف زبان شناسی
- کاربرد زبان شناسی
- تفاوت فقه اللغه و زبان شناسی
- ذهن و زبان
- خاستگاه زبان
- لایه های بررسی زبان در زبان شناسی
- نسبت زبان
- اقتصاد زبانی
- محور جانشینی و هم نشینی
- تقسیم کلمه در زبان شناسی
- زبان شناسی و دانش های دیگر

- ویژگی‌های زبان عربی
- مکاتب نحوی
- نقد روش شناختی نحو عربی
- معناشناسی آواشناسی، حوزه‌ها، پیشینه‌ی آن، تقسیم‌بندی آواها در زبان عربی، پیوندهای آوا و معنا، دیدگاه‌های آواشناسان قدیم و معاصر عرب

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

وافی، علی عبدالواحد. (۲۰۰۸ م). *فقه اللغة، ط ۶، مصر: دار نهضة العربیة.*
 باقری، مهری (۱۳۹۴ ش). *مقدمات زبان‌شناسی، چاپ نوزدهم، تهران: نشر قطره.*
 سیدی، سید حسین (۱۳۹۲). *رویکرد زبان‌شناختی به نحو عربی، چاپ دوم، مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد.*
 آنیس، ابراهیم (۱۹۸۴). *الأصوات اللغویة، مصر: مکتبة نهضة مصر.*
 پورفرزب مولایی، ابراهیم (۱۳۸۷). *تجوید جامع، چاپ ششم، تهران: سمت.*

منابع فرعی:

وافی، علی عبدالواحد (۲۰۰۹ م). *علم اللغة، ط ۱۲، مصر: دار نهضة العربیة.*
 موسی، حسین یوسف و صعیدی، عبدالفتاح (۱۹۶۱). *الإفصاح فی اللغة، قاهره، مکتب الإعلام الإسلامی، مرکز النشر.*
 فهمی حجازی، محمود (۱۳۷۹ ش). *زبان‌شناسی عربی، ترجمه سید حسین سیدی، تهران: سمت.*
 زندی، بهمن (۱۳۸۹). *درآمدی بر آواشناسی زبان عربی و تجوید قرآن، چاپ سوم، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی.*
 بشر، کمال (۲۰۰۰ م). *علم الأصوات، القاهرة: دار غریب للطباعة والنشر واتوزیع.*

منابع مطالعاتی:

www.rjhll.basu.ac.ir

- پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی

www.jrl.ui.ac.ir

- پژوهش‌های زبان‌شناسی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نثر معاصر

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Prose Texts

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: متون نثر دوره مملوکی و عثمانی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

آشنایی با متون نثر دوره معاصر

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت نثر نویسندگان دوره معاصر
- توانایی و مهارت در قراءت، ترجمه و تحلیل متون نثر دوره معاصر
- توانایی در حرکت‌گذاری واژگان

سرفصل درس:

گزیده نثر نویسندگان معاصر عرب از قبیل: طه حسین، نجیب محفوظ، الیاس خوری، محمد المویلص، یوسف ادريس، جبرا ابراهیم جبرا، جبران خلیل جبران، منفلوطی، احمد امین، ابراهیم عبدالقادر المازنی، ناصیف الیازجی، بطرس البستانی، احمد فارس الشدیاق، سید جمال‌الدین اسدآبادی، الشیخ ابراهیم الیازجی، شیخ محمد عبده، حفنی ناصف، باحثه البادیه ...

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

میرزایی، فرامرز (۱۳۸۲). نصوص حیة من الأدب العربی المعاصر، همدان: دانشگاه بوعلی سینا.

الاسكندري، أحمد، (١٩٥١ م). *المنتخب من أدب العرب*، القاهرة: المطبعة الأميرية.

واعظ، سعيد، نظام تهراني، نادر (١٣٩٠ ش). *شذرات من الشعر والنثر في العصر الجاهلي*، چاپ اول، تهران: سمت

منابع فرعی:

ناظمیان، رضا (١٣٨٨ ش). *متون نظم و نثر معاصر ١ (رشته زبان و ادبیات عربی)*، چاپ اول، تهران: دانشگاه پیام نور.

أبو صالح، عبد القدوس و المبارک، مازن (٢٠٠٧). *نصوص من النثر العربي المعاصر*، دار الفكر.

صدیقی، بهار و حیدریان شهری، احمد رضا (١٣٩٩ ش). *ترانه‌های عشتار*، قم: دانشکده اصول دین

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir - سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.mcal.yazd.ac.ir - نقد ادب معاصر عربی

www.cls.iranjournals.ir - فصلیه دراسات الأدب المعاصر

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون نظم معاصر

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Poetry Texts

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم دوره مملوکی و عثمانی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با متون شعر دوره معاصر

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت شعر شعرای دوره معاصر
- توانایی و مهارت در قراءت، ترجمه و تحلیل متون شعر دوره معاصر
- توانایی در حرکت‌گذاری واژگان

سرفصل درس:

گزیده شعر شاعران معاصر عرب از قبیل: محمود سامی البارودی، عاتکه الخزرجی، حافظ ابراهیم، خلیل مطران، جواهری، شابی، صدقی الزهاوی، اسماعیل صبری، محمود طه، عبدالرحمن شکری، ابراهیم ناجی، الشاعر القروی و...

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

بدوی، مصطفی (۱۹۶۹ م). مختارات من الشعر العربی الحدیث، بیروت: دارالنهار للنشر.

نظام تهرانی، نادر و واعظ، سعید (۱۳۹۰ ش). شذرات من الشعر و النثر فی العصر الجاهلی، چاپ اول، تهران، انتشارات سمت.

صدیقی، بهار و حیدریان شهری، احمد رضا (۱۳۹۹ ش). *ترانه‌های عشتار*، قم، دانشکده اصول دین

منابع فرعی:

ناظمیان، رضا (۱۳۸۸ ش). *متون نظم و نثر معاصر ۱ (رشته زبان و ادبیات عربی)*، چاپ اول، تهران، دانشگاه پیام نور.
جحا، خلیل، *الشعر العربی الحدیث من أحمد شوقی إلى محمود درویش*، بیروت، دار الثقافة، الطبعة الأولى، دون تا.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir	- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
www.mcal.yazd.ac.ir	- نقد ادب معاصر عربی
www.cls.iranjournals.ir	- فصلیه دراسات الأدب المعاصر

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): آزمایشگاه زبان (1)

عنوان درس (انگلیسی): Language Laboratory (1)

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- تقویت مهارت‌های شنیداری و گفتاری دانشجویان
- یادگیری زبان مبتنی بر روش IT
- فهم و درک عبارات‌های عربی از طریق رسانه‌های صوت و تصویری
- تسلط بر تلفظ صحیح واژگان و عبارات‌های عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- مهارت برای شنیدن توأم با فهم و درک انواع مطالب ساده صوتی
- توانایی گفتگو و تکلم صحیح به زبان عربی

سرفصل درس:

- تلفظ صحیح واژگان و عبارات و جملات عربی
- شنیدن انواع مطالب ساده و کوتاه صوتی اعم از گفتگو، خبر، داستان، گزارش و فیلم و ... توأم با فهم و درک
- طرح سؤالات کتبی و شفاهی از مطالب شنیده‌شده جهت آزمودن فهم و درک دانشجویان
- نمایش فایل‌های صوتی و تصویری اعم از فیلم، نمایشنامه، اخبار، داستان، گزارش و ...

روش یاددهی - یادگیری:

- تلفیقی از روش بحث گروهی، پرسش و پاسخ همراه با انجام تمرین و تکلیف
- ترتیب گفتگوهای دو و چندجانبه بین دانشجویان

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۱۰	نوشتاری: %۴۰	%۳۰	%۲۰
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

لوازم و تجهیزات صوتی و تصویری - سمعی و بصری

فهرست منابع:

منابع اصلی:

فایل صوتی و تصویری مفید در آموزش زبان

منابع فرعی:

منابع مفید در تقویت مهارت‌های شنیداری و گفتاری دانشجویان به تشخیص استاد

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

- شبکه‌های رادیویی داخلی (العالم) و خارجی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): آزمایشگاه زبان (۲)			
عنوان درس (انگلیسی): Language Laboratory (2)			
پیش نیاز: آزمایشگاه زبان (۱)	☐ ندارد	☒ دارد / هم نیاز: دارد	نوع درس: تخصصی
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	تعداد ساعت: ۳۲	

اهداف درس:

<ul style="list-style-type: none">• یادگیری زبان مبتنی بر روش IT• ارتقاء سطح مهارت‌های شفاهی زبان اعم از شنیداری و گفتاری• ارتقاء سطح فهم و درک زبان عربی از طریق رسانه‌های صوتی و تصویری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

<ul style="list-style-type: none">- مهارت برای شنیدن توأم با فهم و درک انواع مطالب صوتی- کسب مهارت برای گفتگو و تکلم صحیح به زبان عربی

سرفصل درس:

<ul style="list-style-type: none">• تمرین شنیداری توأم با فهم و درک با استفاده از مطالب صوتی و تصویری مختلف در سطح پیشرفته• پاسخ‌گویی به سؤالات کتبی و شفاهی از مطالب شنیده‌شده• تمرین گفتاری (مثل: ترتیب دادن گفتگوهای دوجانبه و چندجانبه بین دانشجویان، ارائه خبر و گزارش و ...)• دیدن فیلم و بازگویی خلاصه آن

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش بحث گروهی، پرسش و پاسخ همراه با انجام تمرین و تکلیف

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۰	%۱۰
		عملکردی: -	

تجهيزات و امکانات موردنیاز:

لوازم و تجهیزات صوتی و تصویری - سمعی و بصری

فهرست منابع:

منابع اصلی:

انواع فایل های صوتی و در موضوعات مختلف

فیلم و لوح فشرده مفید در آموزش زبان

منابع فرعی:

منابع مفید در تقویت مهارت های شنیداری و گفتاری دانشجویان به تشخیص استاد

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

- شبکه های رادیویی داخلی (العالم) و خارجی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ادبیات اساطیری

عنوان درس (انگلیسی): Mythological Literature

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: متون نظم و نثر از دوره جاهلی

تا پایان اموی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف درس:

- آشنایی با گونه ادبی اسطوره به عنوان یکی از شاخه‌های اصلی ادبیات جهانی
- شناخت اقسام و شاخه‌های اساطیر ملل و اساطیر سامی و عربی
- آشنایی با چگونگی خوانش، تحلیل و نقد متون اساطیری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

شناخت گونه ادبی اسطوره، شاخه‌های اساطیر و شیوه‌های خوانش آن و کاربرد آن‌ها در نقد و تحلیل ادبیات کلاسیک و نوین

سرفصل درس:

- گونه ادبی اسطوره و انواع آن در ادبیات کلاسیک ملل
- عناصر شکل‌دهنده هر یک از انواع اساطیر
- خاستگاه اسطوره در ادبیات جهانی و ادبیات سامی عربی
- سیر تکاملی اساطیر و تأثیرپذیری آن از سیر تکامل تاریخی هستی و تکامل ذهن بشر به‌ویژه با تأکید بر مراحل مختلف گذار اساطیر در سرزمین‌های مختلف محل سکونت نژاد سامی، تأثیرپذیری اساطیر سامی عربی از جریان‌های اساطیری اقوام ساکن ایران، اقوام عبری ساکن یهودیه فلسطین و سرزمین‌های یونان و روم باستان و تأثیرگذاری بر اساطیر این اقوام
- جریان‌های اسطوره‌گرای ادبیات معاصر عربی به‌ویژه در حوزه شعر نو با تأکید بر خاستگاه‌های بلاد الرافدین، شامات، فلسطین و مصر
- تأثیر رخدادهای جهان مدرن بر افزایش کاربرد اساطیر در میان ادبای معاصر عربی با تأکید بر ادبای مکتب تموز
- تحلیل و نقد انواع گونه‌های اسطوره در ادبیات کلاسیک عربی

- تطبیق و مقایسه متون اساطیری کلاسیک در ادبیات بازآفرینی شده معاصر عربی و بررسی ژرف ساخت‌ها و شاخص‌های بنیادین اساطیر در ادبیات جدید با تأکید بر کاربرت سازه‌ها و عناصر اسطوره‌های مختلف مانند: اسطوره‌های آفرینش اساطیر آیینی، اسطوره‌های قهرمانی، اسطوره‌های رستخیز گیاهی، اساطیر توفان، اساطیر قربانی، اسطوره‌های آب و آتش، اساطیر نمادگرا، اسطوره‌های فرهنگی-تمدنی، اسطوره‌های دینی-مذهبی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الحوت، محمود سلیم (۱۹۵۵). المیتولوجیا عند العرب، ط ۱، المكتبة العصرية.
 الدملاجی، فاروق (۱۹۵۴). تاریخ الآلهة، مطبعة الشباب، بغداد.
 طه، باقر (۱۹۷۱). ملحمة کلکامش، ط ۲، مطابع الجمهورية، بغداد.
 بلفنش، توماس (۱۹۶۵). عصر الأساطیر، ترجمة: رشدي السیسی، دار النهضة العربية، القاهرة.
 حسن، حسین (۱۹۸۸). الأسطورة عند العربی فی الجاهلیة، المؤسسة الجامعة للدراسات والنشر، بیروت.
 شتراوس، کلود لینی (۱۹۸۶). الأسطورة والمعنی، ترجمة: شاکر عبدالحمید، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد.
 علی، جواد (۱۹۷۰): المفصل فی تاریخ العرب قبل الإسلام، دار العلم للملايين، بیروت.
 علی، فاضل عبدالواحد (۱۹۸۹). سومر، أسطورة وملحمة، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد.
 فریزر، جیمس (۱۹۵۷). دراسة فی الأساطیر والأديان الشرقية القديمة، ترجمة: جبرا ابراهیم جبرا، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، بیروت.
 کریم، صموئیل نوح (۱۹۷۱). الأساطیر السومریة، ترجمة: یوسف داود عبدالقادر، مطبعة المعارف، بغداد.
 کریم و آخرون (۱۹۷۵). أساطیر العالم القديم، ترجمة: أحمد عبدالحمید، الهيئة المصرية العامة للكتاب، مصر.

منابع فرعی:

أرسطو (۱۹۵۳). فن الشعر، ترجمة: عبدالرحمن بدوی، مكتبة النهضة.
 الجوهري، محمد (۱۹۷۵). علم الفولکلور، دراسة فی الاثنوبولوجيا العامة، دار المعارف، مصر.
 السواح، فراس (۱۹۸۰). مغامرة العقل الأولى، ط ۲، دار الكلمة، بیروت.
 الشواف، قاسم (۱۹۹۶): دیوان الأساطیر، دار الساقی، بیروت.

طه، باقر (١٩٨٦). مقدمة في تاريخ الحضارات القديمة، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد.

تومبسي، أرنولد ج (١٩٥٥). بحث في التاريخ، ترجمة: طه باقر، مطبعة النقيض الأهلية، بغداد.

رايتر، وليم (١٩٩٢). الأسطورة والأدب، ترجمة: صبار سعدون، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد.

خليل، خليل أحمد (١٩٨٠). مضمون الأسطورة في الفكر العربي، دار الطليعة للطباعة والنشر، بيروت.

زكي، أحمد كمال (١٩٧٥). الأساطير، دراسة حضارية مقارنة، مكتبة الشباري، القاهرة.

فرانكفورت، ه و آخرون (١٩٦٠). ما قبل الفلسفة، ترجمة جبرا ابراهيم جبرا، دار مكتبة الحياة، بغداد.

مظهر، سليمان (د.ت). أساطير في الشرق، مطابع دار القومية، القاهرة.

الشعراوي، عبدالمعطي (١٩٨٢). أساطير إغريقية، مطابع الهيئة المصرية العامة للكتاب، مصر.

الشوك، علي (١٩٨٧). الأساطير بين المعتقدات القديمة والتوراة، دار الأم، لندن.

النوري، قيس نعمة (١٩٨١). الأساطير وعلم الأجناس، مؤسسة دار الكتاب للطباعة والنشر، العراق.

بريتشاد، ب، جيمس (١٩٧٢). أساطير بابلية، ترجمة: سلمان التكريتي، مكتبة النعمان، العراق.

بشور، وديع (١٩٨١). الميثولوجيا السورية، مؤسس فكر للأبحاث والنشر، دمشق.

بافقيه، محمد عبدالقادر (١٩٧٣). تاريخ اليمن القديم، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، مطبعة الحرية، بيروت.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تاریخ ادبیات اندلس

عنوان درس (انگلیسی): History of Andalusian Literature

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با تاریخ تحولات زبان و ادب عربی دوره اندلس با توجه به تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی.
- آشنایی با شاعران و نویسندگان بزرگ ادب عربی و آثار منظوم و مثنوی ایشان در این دوره.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- درک و فهم صحیح از مراحل پیشرفت شعر و نثر و ویژگی‌های ادبی دوره اندلس.
- توانایی و مهارت در تحلیل شخصیت ادبی و ویژگی‌های شعری شعرای دوره اندلس.

سرفصل درس:

- فتح اندلس، دوره‌های مختلف تاریخی حکومت مسلمانان در اندلس: عصر والیان، حکومت بنی‌امیه، حکومت ملوک الطوائف، حکومت مرابطین، حکومت موحدین، حکومت بنی‌الأحمر، اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در این ادوار
- ویژگی‌های شعر و اغراض و مراحل تطور آن
- موشحات
- زندگینامه شاعران و نویسندگان برجسته در این ادوار از جمله ابن هانی ابن دراج، ابن عبد ربه، ابن زیدون، ابن شهید، ابن خفاجه، ابن رشیق قیروانی، ابن طفیل، ابن سهل، ابن ابی الخصال، ابوالبقاء رندی، ابن بَسَّام، الفتح بن خاقان، الإدریسی، ابن رشد، ابن حَزْم، ابن جبیر، ابن خلدون و ابن بطوطه، لسان‌الدین بن خطیب.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵ با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات تاریخ ادبیات اندلسی
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

آذرشب، محمدعلی (۱۳۹۲). *الأدب العربی فی الأندلس تاریخ و نص*، تهران: سمت.
ابو حاقه، احمد (۲۰۰۶) *المفید فی الادب العربی*، بیروت: دار العلم للملایین.

منابع فرعی:

عباس، إحسان (۱۹۷۸). *تاریخ الأدب الأندلسی (عصر الطوائف والمرابطين)*، الطبعة الخامسة، بیروت، الناشر: دار الثقافة، عباس، إحسان (۱۹۶۰). *تاریخ الأدب الأندلسی (عصر سیادة قرطبة)*، الطبعة: الأولى، بیروت، الناشر: دار الثقافة.
الداية، محمد رضوان (۲۰۰۳) *فی الأدب الأندلسی*، الطبعة الثالثة، دارالفکر المعاصر.
الفاخوری، حنا (۱۳۷۷ ش). *تاریخ الادب العربی*، الطبعة الأولى، تهران: انتشارات توس.
الفاخوری، حنا (۱۳۹۴ ش). *الجامع فی تاریخ الادب العربی-الأدب القديم*، تهران انتشارات ذوی القربی
عنانی، محمد زکریا (۱۹۹۹ م). *تاریخ الأدب الأندلسی*، دار المعرفة الجامعية.
الركابی، (۱۹۶۶ م). *فی الأدب الأندلسی*. القاهرة: دار المعارف بمصر.
عبد المنعم خفاجی، (۶۴۹ م). *الأدب الأندلسی التطور والتجدید*. بیروت: دار الجیل.
عتیق، عبدالعزیز. (۱۱۶۹ م). *الأدب العربی فی الأندلس*. بیروت: دار النهضة العربية.
البستانی، بطرس (۱۹۸۹ م). *أدباء العرب فی الأندلس و عصر الانبعاث، حیاتهم، آثارهم، نقد آثارهم*، الطبعة الثانية، بیروت: دار نظیر عبود.
خضر، حازم عبد الله. (نشر الأندلسی فی عصر الطوائف والمرابطين، بغداد: مطبعة سلمان الأعظم.
الأوسی، حکمت علی (۱۹۷۱). *فصول فی الأدب الأندلسی فی القرنین الثانی و الثالث للهجرة*.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir	- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد
www.arabiciran.ir	- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
www.revistadeandalus.com	- مجله الأندلس
www.shbabmisr.com	- مجله الدراسات اندلسیه

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): آشنایی با صنعت گردشگری

عنوان درس (انگلیسی): Introduction to Tourism Industry

نوع درس: تخصصی پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با صنعت گردشگری و دانش‌ها و مهارت‌های ضروری در این صنعت
- شناخت مشاغل اصلی و فرعی مرتبط با صنعت گردشگری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تبیین دانش و مهارت‌های ضروری در صنعت گردشگری
- درک ظرفیت‌های گردشگری مشهد و ایران

سرفصل درس:

- تعاریف و مفاهیم گردشگری
- گونه شناسی گردشگری، دانش‌ها و مهارت‌های ضروری
- روند و عوامل توسعه گردشگری
- پیشینه تاریخی و گردشگری در زمان کنونی (گردشگری در جهان و ایران، مؤسسات مسافرتی و گردشگری: آشنایی با آژانس‌های مسافرتی و مجوزهای لازم- آشنایی با هتلداری و مشاغل هتلی، آشنایی با توریسم درمانی، آشنایی با حرفه راهنمای ایران گردی، راهنمای جهان گردی، بلد محلی - گردشگری و خدمات حمل‌ونقل، گردشگری و فن‌آوری اطلاعات و خدمات، گردشگری و توسعه اقتصادی، تبادل فرهنگ‌ها و سیاست دولت‌ها)
- اثرات گردشگری (اثرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی)
- پایداری در گردشگری (مفهوم توسعه پایدار، مفروضات توسعه پایدار، شاخص‌ها، ضعف‌ها و محدودیت‌های توسعه پایدار، رهنمودهای گردشگری پایدار)
- آژانس‌های مسافرتی و مجوزهای لازم
- بازدید از آژانس مسافرتی و آشنایی با بخش‌های مختلف آن
- بازدید از هتل و آشنایی با قسمت‌های مختلف هتل

- بازدید از یک مرکز توریست درمانی، برگزاری تور عملی نیم روزه

روش یاددهی - یادگیری:

روش تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ، گردش علمی، ارائه کلیپ‌های آموزشی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۰	%۲۰	نوشتاری: %۴۰	%۲۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

پاپلی یزدی، محمدحسین و سقایی، مهدی (۱۳۸۵ ش). گردشگری، ماهیت و مفاهیم، تهران: سمت.
 ضیایی، محمود و تراب احمدی، مژگان (۱۳۹۲ م). شناخت گردشگری با رویکرد سیستمی، تهران: نشر علوم اجتماعی.
 زمانی فراهانی، همیرا (۱۳۹۲ ش). شناخت صنعت جهانگردی ایران و جهان، تهران: انتشارات زهد.
 آسیایی، مهدی (۱۳۸۲ ش). فرهنگ اصطلاحات صنعت گردشگری و هتلداری، مشهد: نشر مشهد.
 رضوی فر، جعفر و دیگران (۱۳۸۰ ش). مدیریت و صنعت گردشگری، مشهد: نشر مشهد.
 بذرافشان، مرتضی (۱۳۹۴ ش). درآمدی بر صنعت گردشگری، تهران: مهکامه.

منابع فرعی:

هاشم زاده، جواد (۱۳۸۰ ش). راهنمای گردشگری استان خراسان
 آرگولدر، چارلز (۱۳۹۴ ش). شناخت صنعت گردشگری، اصول، رویه‌ها و رویکردها، ترجمه حمید ضرغام بروجنی و همکاران، تهران: انتشارات مهکامه.
 رنجبریان، بهرام و زاهدی، محمد (۱۳۸۹ ش). شناخت گردشگری، نشر اصفهان، چهارباغ.

منابع مطالعاتی:

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir
- المنظمه العربیه للسياحه www.arab-tourismorg.org
- السياحه العربیه www.at-magazine.com

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **متون عرفانی**

عنوان درس (انگلیسی): **Mystical Texts**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- قرائت متون منتخب از آثار عربی عارفان مسلمان
- آشنایی با برخی اصطلاحات عرفان اسلامی
- آشنایی با ویژگی‌های ادبیات عرفانی
- شناخت مفاهیم قرآنی و روایی و تأثیر آن در شکل‌گیری اصطلاحات عرفانی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی قرائت و فهم متون عرفانی
- درک و شناخت اصطلاحات عرفانی
- شناخت ویژگی‌های ادبی متون عرفانی
- شناخت شخصیت‌های عرفانی و آثار منظوم و منثور آنها

سرفصل درس:

- عرفان و تصوف
- اصطلاح‌شناسی عرفانی
- متون عرفان عملی شامل مقامات، احوال، متون تفسیری عرفانی
- منتخبی از سخنان عارفان و متصوفان
- گزیده‌ای از متون منثور و منظوم عرفان نظری

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ و پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	%۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

اقبال، عباس و میراحمدی، رضا (۱۳۸۹). *المجانی من النصوص العرفانیة*. تهران: سمت.
 رحیمیان، سعید و میر قادری، سید فضل الله (۱۳۹۱). *الروائع من النصوص العرفانیة*. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

منابع فرعی:

گوهرین، صادق (۱۳۸۸). *فرهنگ اصطلاحات تصوف*، ۱۰ جلد. تهران: زوار.
 قشیری، ابوالقاسم (۱۳۷۴). *الرسالة القشیریة*. تصحیح عبد الحلیم محمود و محمود بن شریف. قم: بیدار.
 سهروردی، شهاب الدین (۱۴۲۷). *عوارف المعارف*. ۲ جلد. تصحیح احمد عبدالرحیم السایح و توفیق علی وهبه. قاهره: مکتبة الثقافة الدینیة.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.jp11.ui.ac.ir

- پژوهش‌های ادب عرفانی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): اعراب قرآن و نهج البلاغه

عنوان درس (انگلیسی): *Diacritics in the Quran and the Nahj al-Balagha*

نوع درس: اختیاری پیش نیاز / هم نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش نیاز: صرف ۳ و نحو ۵

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با منابع اعراب و شیوه‌های تجزیه و ترکیب قرآن و نهج البلاغه
- آشنایی با اسرار و رموز مترتب بر وجوه مختلف صرفی و نحوی واژگان و عبارات در قرآن و نهج البلاغه و تأثیر صرف و نحو در برداشت معنایی از آیات و احادیث
- تمرین صرف و نحو به طور کل و به ویژه مباحث صرفی و نحوی در قرآن کریم و نهج البلاغه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

مهارت در تشخیص نقش و تجزیه کلمات و عبارات در قرآن کریم و نهج البلاغه

سرفصل درس:

- شرح و توضیح منابع اعراب القرآن و نهج البلاغه
- شیوه‌های تجزیه و ترکیب
- تجزیه و ترکیب گزیده‌ای از آیات و نهج البلاغه.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۴۵٪	۱۵٪
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تجزیه و ترکیب سوره یا خطبه‌ای از قرآن یا نهج البلاغه

فهرست منابع:

منابع اصلی:

صافی، محمود (۱۹۹۵ م). *الجدول فی اعراب القرآن و صرفه و بیانه مع فوائد نحویة هامة*. الطبعة الثالثة، دمشق، بیروت: دار الرشید - مؤسسة الإيمان.

خالقیان، ام البنین (۱۳۹۱ ش). *معجم اعراب ألفاظ نهج البلاغة*. تهران: بنیاد نهج البلاغة.

منابع فرعی:

عبداللهی عابد، صمد و حمزه پور، ناصر (۱۳۸۷ ش). *اعراب قرآن*، چاپ اول، قم: سلسبیل.

درویش، محی الدین (۱۴۱۵ ق). *اعراب القرآن الکریم و بیانه، الطبعة الرابعة*، دمشق: دار الیمامة.

النحاس، أبو جعفر أحمد بن محمد (دون تا) *اعراب القرآن*. بیروت: دارالکتب العلمیة.

سید الطنطاوی، محمد (۲۰۱۱ م). *معجم اعراب ألفاظ القرآن الکریم*. راجعه الشیخ محمد فهیم أبو عیبة. الطبعة الثالثة، بیروت: مکتبة لبنان ناشرون.

العکبری، أبو البقاء (دون تا). *التیان فی اعراب القرآن*. ریاض: بیت الأفكار الدولیة.

قطب الراوندی، سعید بن هبة الله (۱۴۰۶ ق). *منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة*. تحقیق السید عبداللطیف الکوهمکری. قم: مکتبة آیت الله المرعشی العامة.

الخوئی، میرزا حبیب الله (۱۴۲۴ ق). *منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة*. بیروت: دار احیاء التراث العربی.

مغنیة، محمد جواد (دون تا) *فی ظلال نهج البلاغة*. بیروت: دارالملايين.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

www.jqst.ut.ac.ir

- مجله پژوهش های قرآن و حدیث

www.kfcris.com

- مجله الدراسات اللغویة - مرکز الملك فیصل

www.rall.ui.ac.ir

- بحوث فی اللغة العربیة

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روزنامه‌ها و مجلات عربی

عنوان درس (انگلیسی): Arabic Newspapers and Magazines

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- شناخت اصطلاحات معاصر عربی در حوزه‌های سیاسی، علمی، ادبی، فرهنگی و ورزشی
- آشنایی با زبان معیار عربی و ساختارهای آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی در قرائت و فهم متون روزنامه‌های عربی و تحلیل آن
- شناخت روزنامه‌ها و مجلات مهم کشورهای عربی در موضوعات مختلف

سرفصل درس:

- متون روزنامه‌ای و مقالات مجلات و ترجمه آن (الوفاق، کیهان العربی و...)
- ساختارها و ترکیب‌های زبانی رایج در روزنامه‌ها
- کتاب‌شناسی فرهنگ‌های مطبوعاتی اصطلاحات سیاسی و فرهنگی و ...

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، یادسپاری، مشارکتی و پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۵	۱۵٪
		عملکردی: -	انتخاب اینترنتی روزنامه یا مجله، بنا بر نظر استاد و تکلیف دانشجو به استخراج اصطلاحات سیاسی و فرهنگی و ...

فهرست منابع:

منابع اصلی:

الوفاق

کیهان العربی

منابع فرعی:

عزیزی پور. محمدرضا (۱۳۹۶). المصطلحات المتداولة فی الصحافة العربیة. چاپ یازدهم. تهران: سمت.

غفرانی. محمد و آیت‌الله زاده شیرازی. مرتضی (۱۳۵۲). فرهنگ اصطلاحات روز (فارسی عربی). تهران: امیرکبیر.

میرزایی. نجف علی (۱۳۸۹). فرهنگ اصطلاحات معاصر عربی- فارسی. تهران: فرهنگ معاصر.

ناظمیان. رضا (۱۳۹۱). ترجمه متون مطبوعاتی. تهران: سخن.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.arabic-media.com

- الصحف والجرائد العربیه

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ادبیات تطبیقی

عنوان درس (انگلیسی): Comparative Literature

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

بررسی و تجزیه و تحلیل ارتباطها و شباهت‌های بین ادبیات عربی با دیگر ادبیات‌ها، زبان‌ها و ملیت‌های مختلف به‌ویژه زبان و ادبیات فارسی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی و مهارت در فهم پیوندهای میان ادبیات عربی و ادبیات فارسی و دیگر ادبیات‌ها.
- فهم و درک میزان اثرگذاری ادبیات عربی بر دیگر ادبیات به‌ویژه ادبیات فارسی و یا اثرپذیری از آنها

سرفصل درس:

- تعریف و اهداف ادبیات تطبیقی
- مکاتب ادبیات تطبیقی
- نقد مکتب ادبیات تطبیقی فرانسه
- ویژگی‌های مکتب ادبیات تطبیقی آمریکا
- رابطه ادبیات تطبیقی با تاریخ ادبیات
- رابطه ادبیات تطبیقی با نقد ادبی
- روابط تاریخی ادب فارسی و عربی
- روابط تاریخی ادب عربی و غربی
- پیوند ادبیات و فرهنگ غرب و شرق
- نظریه ادبی و ادبیات تطبیقی
- بررسی نمونه‌های شعری و نثری
- بررسی سفرنامه‌ها در ادبیات تطبیقی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیق روش سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث مشارکتی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	با نظر استاد ترجیحاً تحقیق در یکی از موضوعات تاریخ ادبیات معاصر.

فهرست منابع:

منابع اصلی:

غنیمی، هلال (۱۹۹۹). *الادب المقارن*، مصر: دار العودة.

ندا، طه (۲۰۰۳). *الادب المقارن، الطبعة الأولى*، دار النهضة العربية للطباعة والنشر والتوزيع.

منابع فرعی:

اصطيف، عبد النبي (۲۰۰۸). *العرب والأدب المقارن، الطبعة الأولى*، دمشق، الهيئة العامة السورية للكتاب.

ألتونجي، محمد (۱۹۸۲). *دراسات في الأدب المقارن*، دمشق، منشورات اتحاد الكتاب العرب.

جمعه، حسين (۲۰۰۷). *مرايا للالتقاء والارتقاء بين الأدبين العربي والفارسي*. دمشق: منشورات اتحاد الكتاب العرب.

علوش، سعيد (۱۹۸۷). *مدارس الأدب المقارن؛ دراسة منهجية، الطبعة الأولى*، الدار البيضاء، المركز الثقافي العربي.

_____ (۱۹۸۷). *مكونات الأدب المقارن في العالم العربي، الشركة العالمية للكتاب، الطبعة الأولى*، بيروت؛ الدار البيضاء، سوشربيس

جمال الدين، محمد السعيد (۱۹۸۹). *الأدب المقارن دراسات تطبيقية في الأدبين العربي والفارسي، الطبعة الثانية*، القاهرة، دار الاتحاد للطباعة.

حسان، عبد الحكيم (۱۹۹۸). *الأدب المقارن والتراث الإسلامي؛ دراسة مقارنة في موضوع أخلاق الطبقة الحاكمة في الأدبين العربي والفارسي، القاهرة، مكتبة الآداب*.

_____ (۱۹۹۸). *الأدب المقارن والتراث الإسلامي؛ دراسة مقارنة في موضوع أخلاق الطبقة الحاكمة في الأدبين العربي والفارسي،*

القاهرة، مكتبة الآداب.

شلش، علي (۱۹۹۵). *الأدب المقارن بين التجربتين الأمريكية والعربية، الرياض، دار الفيصل الثقافية*.

العاكوب، عيسى علي (۲۰۰۶). *تأثير الحكم الفارسية في الأدب العربي في العصر العباسي الأول (دراسة تطبيقية في الأدب المقارن)*، ط. ۲، تهران، مؤسسة الهدى للنشر والتوزيع.

كفافي، محمد عبدالسلام (۱۹۷۲). *في الأدب المقارن؛ دراسات في نظرية الأدب والشعر القصصي*، د.ط، بيروت، دار النهضة العربية.

مكي، الطاهر أحمد (۱۹۸۸). *في الأدب المقارن دراسات نظرية و تطبيقية، الطبعة الأولى*، القاهرة، دار المعارف .

_____ (۱۹۹۴). *مقدمة في الأدب الإسلامي المقارن، الطبعة الأولى*، عين للدراسات والبحوث الإنسانية والاجتماعية.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir	- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی
www.jcsfa.modares.ac.ir	- مطالعات تطبیقی فارسی و عربی
www.jccl.razi.ac.ir	- فصلنامه کاوش نامه ادبیات تطبیقی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ادبیات داستانی معاصر

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Fiction

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ■ ندارد □ پیش‌نیاز: تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ

جهانی دوم - تاریخ ادبیات معاصر پس از جنگ جهانی دوم - متون نظم معاصر - متون نثر معاصر

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با داستان به‌عنوان یکی از شاخه‌های اصلی ادبیات معاصر عربی
- افزایش توانایی نقد با تمرکز بر نقد داستان‌های معاصر عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تبیین، نقد و تحلیل گونه ادبی داستان معاصر، انواع و عناصر و سبک‌های آن
- شناخت داستان‌های برجسته معاصر عربی و مقایسه آن‌ها با نمونه‌های فارسی و جهانی

سرفصل درس:

- داستان و نمایشنامه و انواع آن
- عناصر داستان
- خاستگاه داستان معاصر عربی و جریان‌های آن و ادبیات داستانی غربی و تأثیرپذیری از آن
- سیر داستان معاصر عربی و تکامل آن در کشورهای مختلف عربی
- تأثیرپذیری داستان معاصر عربی از جریان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی معاصر در جهان عرب
- داستان‌نویسان برجسته معاصر در کشورهای مختلف عربی
- تأثیر جنگ‌های جهانی بر سیر داستان‌نویسی معاصر عربی.
- بررسی و تحلیل و نقد انواع گونه‌های داستان معاصر عربی مانند: داستان‌های دینی-مذهبی، داستان‌های قهرمانی-قومی، داستان‌های تاریخی، داستان‌های واقع‌گرا و رئالیستی، داستان‌های خیالی و فانتزی، داستان‌های اجتماعی، داستان‌های نمادگرا و سمبولیک و مقایسه آن‌ها با نمونه‌های مشابه غیرعربی

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی و پرسش و پاسخ

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۵	٪۱۵
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

معتوق، مجله حاج (۱۹۹۴). *أثر الرواية الواقعية الغربية في الرواية العربية*، دار الفكر اللبناني، بيروت.
 فضل، صلاح (۱۹۹۲). *أساليب السرد في الرواية العربية*، دار سعاد الصباح، الكويت.
 رشدی، رشاد (۱۹۵۹). *فن القصة القصيرة*، الأنجلو.
 طه بدر، عبد المحسن (۱۹۶۴). *تطور الرواية العربية الحديثة*، دار المعارف.
 واط، إيان (۱۹۹۱). *نشوء الرواية*، ترجمة محفوظ عبدالکریم، منشورات وزارة الثقافة، دمشق.
 زغلول سلام، محمد (دت). *دراسات في القصة العربية الحديثة*، دار المعارف، الإسكندرية.

منابع فرعی:

باختین، میخائیل (۱۹۹۰). *أشكال الزمان والمكان في الرواية*، ترجمة يوسف حلاق، منشورات وزارة الثقافة، دمشق.
 عطية أحمد محمد (۱۹۸۷). *أصوات جديدة في الرواية العربية*، الهيئة المصرية العامة للكتاب، القاهرة.
 عزیز ماضی، شکری (۱۹۷۸). *انعکاس هزیمه حزیران علی الروایة العربیة*، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، بيروت.
 شاهین، سمیر الحاج (۱۹۸۰). *لحظة الأبدية، دراسة الزمان في أدب القرن العشرين*، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، بيروت.
 الخطيب، حسام (۱۹۹۱). *سبل المؤثرات الاجنبية واشكالها في القصة السورية*، ط ۵، مطابع الادارة السياسية، دمشق، سورية.
 ----- (۱۹۹۸). *القصة القصيرة في سورية*، ط ۱، دار علاء الدين، دمشق.
 ابوهيف، عبدالله (۱۹۸۱). *فكرة القصة*، منشورات اتحاد الكتاب العرب، دمشق.
 الاطرش، محمود إبراهيم (۱۹۸۲). *اتجاهات القصة في سورية بعد الحرب العالمية الثانية*، دمشق، دارالسؤال.
 الفيصل، سمر روجي (۱۹۸۶). *الاتجاه الواقعي في الرواية العربية السورية*، منشورات اتحاد الكتاب العرب، دمشق.

منابع مطالعاتی:

www.arabiciran.ir

- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی

www.mcal.yazd.ac.ir

- مجله نقد ادب معاصر عربی

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): متون ادب عربی به زبان انگلیسی

عنوان درس (انگلیسی): Arabic Literary Texts in English

نوع درس: اختیاری پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: زبان عمومی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- ارتقای دانش انگلیسی تخصصی دانشجویان زبان ادبیات عربی
- آشنایی با منابع انگلیسی زبان و ادبیات عربی
- کسب توانایی لازم برای خواندن و فهمیدن و تحلیل متون انگلیسی مربوط به حوزه زبان و ادبیات عربی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

خواندن صحیح متون انگلیسی مربوط به حوزه زبان و ادبیات عربی و درک معنای آن‌ها

سرفصل درس:

- گزیده‌هایی از متون انگلیسی مربوط به تاریخ ادبیات عربی
- گزیده‌هایی از متون انگلیسی مربوط به صرف و نحو و بلاغت عربی
- گزیده‌هایی از نظم و نثر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (همانند ترجمه‌های انگلیسی معلقات و اشعار شعرای قدیم و معاصر)

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، توضیحی، مشارکتی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۲۰	نوشتاری: %۴۰	%۳۰	%۱۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Reynold A. Nicholson. (1930) *A Literary History of The Arabs Cambridge*(Eng.) the Univercitypress

رخشان فر، محمدرضا (۱۳۹۷). انگلیسی برای دانشجویان رشته عربی، تهران: سمت.

A.J. Arbery, The seven Odes Meisami, guile scat, starkey paul (1998), *Encyclopedia of Arabic literature*, Newyork, routleduc

منابع فرعی:

Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics Versteegh, C.H.M.Eid, Mushira, general editor, Leiden Brill 2005-2009

G.Brugman, *An introduction to the history of modern Arabic literature in Egypt*.

Gibb' Haniton Alexander Rosskenn, 1895-1951(1974) *Shorter Encyclopedia of Islam*, – ed-Kramers, Johannes...Hendrik 1891-1951, Kramers, Leiden Brill,

Meisami, Julie Scott; Starkey, Paul, (1998) *Encuclopedia of Arabic Literature*; New York; routledge

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ادبیات پایداری معاصر عربی

عنوان درس (انگلیسی): Contemporary Arabic Resistance Literature

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با ادبیات پایداری معاصر در جهان عرب و عناصر فنی و محتوایی آن
- توانایی نقد و تحلیل و آسیب‌شناسی شاخه‌های مختلف ادبیات پایداری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تبیین اصول و مبانی ادبیات پایداری
- نقد و تحلیل انواع آثار نظم و نثر پایداری

سرفصل درس:

- مبانی ادبیات پایداری (تعاریف، زمینه‌ها، انواع و شاخه‌ها)
- عناصر ساختاری و محتوایی ادبیات پایداری
- سیر تطور ادبیات پایداری در جهان عرب
- ادبیات پایداری و انواع ادبی
- مهم‌ترین حوادث تاریخی و نهضت‌های معاصر عربی و رابطه آن با ادبیات پایداری
- نقد و تحلیل و آسیب‌شناسی ادبیات پایداری
- نمونه‌هایی از نظم پایداری در جهان عرب و نقد و تحلیل آن
- نمونه‌هایی از نثر پایداری در جهان عرب و نقد و تحلیل آن.

روش یاددهی - یادگیری:

روش تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ، پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۴۰	%۲۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

بیدج، موسی (۱۳۸۹ ش). مقاومت و پایداری در شعر عرب از آغاز تا امروز، تهران: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس.
 ابوحاقه، احمد (۱۹۷۹ م). *الالتزام فی الشعر العربی*، بیروت: دارالعلم للملایین.
 قالی، شکر (۱۹۷۰ م). *ادب المقاومة، القاهرة: دارالمعارف*.
 کنفانی، قسان (بی تا). *ادب المقاومة فی فلسطين المحتلة*، بیروت: دارالآداب.

منابع فرعی:

نویسندگان کنگره ادبیات پایداری کرمان (۱۳۸۴ ش) نامه پایداری- مجموعه مقالات اولین کنگره ادبیات پایداری، ایران، کرمان.
 هاشم، سهام (۱۹۹۳ م). *الالتزام عند الکتاب المصریین، القاهرة: مصر العربیه للنشره و التوزیع*.

منابع مطالعاتی:

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد www.jall.um.ac.ir
- نشریه ادبیات پایداری-دانشگاه شهید باهنر www.jrl.uk.ac.ir
- المقاومة الاسلامیه-لبنان www.moqawama.org

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): ترجمه شفاهی همزمان

عنوان درس (انگلیسی): Simultaneous Interpretation

نوع درس: اختیاری پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- آشنایی با اصول و مبانی و انواع ترجمه شفاهی همزمان
- ارتقاء مهارت ترجمه همزمان از عربی به فارسی و از فارسی به عربی در مشاغل مرتبط و موقعیت‌های ضروری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توان ترجمه مکالمات، توضیحات، سخنرانی‌ها، مصاحبه‌ها، فیلم‌ها و ... به صورت شفاهی و همزمان از عربی به فارسی و از فارسی به عربی

سرفصل درس:

- اصول و مبانی و انواع ترجمه شفاهی همزمان و محاسن و معایب آن‌ها
- تکنیک‌ها، موانع و چالش‌ها
- بعد از مبانی نظری سرفصل‌ها متناسب با آنچه در درس آشنایی با صنعت گردشگری مطرح شده به شکل عملی با توجه به نیاز بازار کار محورهای زیر پیشنهاد می‌شود
- الف- در دو جلسه نخست در آزمایشگاه زبان از طریق پخش برنامه‌های صوتی و تصویری انتخاب شده توسط استاد دانشجویان به طور عملی اقدام به ترجمه همزمان از عربی به فارسی و بالعکس می‌کنند.
- ب- در جلسات بعد با تکیه بر یادگیری الکترونیکی انواعی از مصادیق ترجمه همزمان موجود در فضای مجازی توسط استاد انتخاب می‌شود و تعدادی از دانشجویان اقدام به ترجمه آن می‌کنند.
- ج- با استفاده از روش ایفای نقش استاد می‌تواند جلساتی از درس را به خود دانشجویان اختصاص دهد به این ترتیب که دانشجوی در مورد مطلبی از پیش تعیین شده به فارسی یا عربی سخن بگوید و طرف مقابل آن را همزمان به طور شفاهی ترجمه کند.
- د- ترتیب دادن گردش علمی جهت ممارست عملی ترجمه همزمان توسط دانشجویان در تورهای سیاحتی به هنگام بازدید از آثار تاریخی، موزه‌ها و ... و در تورهای زیارتی در حرم مطهر و نیز هماهنگی با مراکز درمانی و هتل‌ها برای کارآموزی دانشجویان در مراکزی که توریست‌ها به آن مراجعه می‌کنند.

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، ایفای نقش، گردش علمی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۶۰	-	نوشتاری: %۲۰	%۲۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع:

منابع اصلی:

قربان زاده، کریم (۱۳۹۱). فنون ترجمه شفاهی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی .
الدرویشی، علی محمد (۲۰۰۳). دلیل الترجمان فی مبادی الترجمه الشفهیه، ملبورن: منشورات رایتسکوب.
میرعمادی، سید علی (۱۳۷۴). تئوری‌های ترجمه و تفاوت ترجمه مکتوب یا همزمان، تهران: خانه فرهنگ.
میرزایی، نجف علی (۱۳۷۶ ش). فرهنگ اصطلاحات عربی-فارسی: سیاسی، مطبوعاتی و اجتماعی به‌ضمیمه راهنمای جامع اصطلاحات فارسی، مراجعه تصحیح یاسین صلواتی، احمد امامزاده، قم: دارالنشر العتصام.
اتابکی، پرویز (۱۳۹۱ ش). فرهنگ جامع فرهنگ فرزان عربی-فارسی فرزان، تهران: نشر فرزان روز.
طیبیان، سید حمید (۱۳۹۵ ش). فرهنگ فرزان فارسی-عربی، تهران: نشر فرزان روز.

منابع فرعی:

محمود زاده، کامبیز (۱۳۸۸ ش). دوزبانگی و ترجمه شفاهی، فاطمه پرهام، نشر راهنما.
آنجللی، کلودیا وی و جی بائر، برایان (۱۳۹۴). تحقیق در ترجمه کتبی و شفاهی، ترجمه وریا دستیار، تهران: رهنما.
اف همرز، جوزین و بلانک مایل، ترجمه شفاهی، ترجمه کتبی و دوزبانگی، ترجمه محمدرضا آهنی، مجله دانشکده علوم انسانی دانشگاه امام حسین (ع)، سال ۱۴، شماره ۵۸.
فقهی، عبدالحسین و سلمانی، حسین (۱۳۹۴ ش). نگاهی به چالش‌های ترجمه همزمان فارسی-عربی و برعکس، مجله ادب عربی، دوره ۷، شماره ۲.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌ها و فنون تدریس

عنوان درس (انگلیسی): **Methods and Techniques of Teaching**

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس به منظور آمادگی برای مشاغل مرتبط

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

کاربست روش‌های تدریس در موقعیت‌های واقعی

سرفصل درس:

- مبانی نظری یادگیری، انواع یادگیری، عوامل مؤثر بر یادگیری
- مبانی نظری تدریس، ارتباط و نقش آن در فرایند آموزش
- مدیریت و طراحی فعالیت‌های آموزشی، هدف‌های آموزشی و منابع تعیین آن
- طراحی آموزشی و مراحل تحلیل و تنظیم آن
- روش تنظیم برنامه‌های درسی ترمی و روزانه
- روش‌ها و فنون تدریس و انواع آن:
- روش‌های تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم
- روش‌های تدریس مبتنی بر تعامل
- روش‌های تدریس مسئله محور
- روش‌های آموزش انفرادی
- و ...

روش یاددهی - یادگیری:

روش تلفیقی از سخنرانی، یادسپاری، پرسش و پاسخ، پروژه‌ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۴۰ عملکردی: -	٪۲۰

فهرست منابع:

منابع اصلی:

شعبانی، حسن (۱۳۹۱). مهارت‌های آموزشی و پرورشی، جلد اول (روش‌ها و فنون تدریس)، تهران: سمت.

رکابی، جودت (۱۳۸۰). روش‌های تدریس زبان و ادبیات عربی از دوره راهنمایی تا دانشگاه، ترجمه صاحبعلی اکبری، مشهد: آهنگ قلم.

عبداللهی، حسین (۱۳۸۷). درآمدی بر روش‌ها، فنون و مهارت‌های تدریس، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.

دیویس، باربارا گراس (۱۳۹۶). ابزارهای تدریس (روش‌ها و رسانه‌های جدید تدریس در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی)، ترجمه: احمدرضا نصر اصفهانی، تهران: سمت.

منابع فرعی:

صفوی، امان‌الله (۱۳۷۷). کلیات روش‌ها و فنون تدریس (متن کوتاه همراه با الگوهای جدید تدریس)، تهران: نشر معاصر.

رحال زاده، رضا (۱۳۷۵). روش‌شناسی تدریس: مطالعه‌ای درباره طراحی آموزشی، تهران: نشر ترمه.

کار، دیوید (۱۳۸۵ ش). روش‌های تدریس پیشرفته، ترجمه هاشم فردانش، تهران: نشر کویر.

منابع مطالعاتی:

www.jall.um.ac.ir

- مجله زبان ادبیات عربی - دانشگاه فردوسی مشهد

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): کارورزی

عنوان درس (انگلیسی): Internship

نوع درس: اختیاری پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد ندارد پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: عملی تعداد ساعت: ۶۴

اهداف درس:

- آشنایی با چگونگی کاربست دانش زبان و ادبیات عربی در محیط واقعی کار به منظور تولید یا ارائه خدمات مورد نیاز جامعه
- افزایش مهارت‌های شغلی در حوزه‌های مرتبط با رشته، جهت ایجاد آمادگی به منظور ورود به بازار کسب و کار
- آشنایی با شرایط و ویژگی‌های مختلف محیط‌های کار مرتبط با رشته زبان و ادبیات عربی
- افزایش انگیزه و توان اشتغال‌پذیری کارورز در حوزه شغلی مرتبط با رشته زبان و ادبیات عربی
- آشنایی با توانایی‌ها، شایستگی‌ها و شرایط مورد نیاز برای احراز شغل مورد نظر
- آشنایی با علاقه‌مندی‌ها و گرایش‌های شخصی، نقاط ضعف و قوت در حوزه شغلی مورد نظر، پیش از ورود به بازار کار

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- افزایش مهارت کاربست داشتن زبان و ادبیات عربی در محیط واقعی کار
- ایجاد مهارت و توانایی در تجاری‌سازی زبان و ادبیات عربی و تبدیل دانش در این رشته به ثروت
- ایجاد توانایی در تعامل صحیح با عوامل گوناگون تولید یا ارائه خدمات در محیط کسب و کار
- ایجاد آمادگی جهت ورود به بازار کار پس از فراغت از کار
- مسئولیت‌پذیری و فرهنگ کار گروهی برای اشتغال در آینده

سرفصل درس:

نظری:

جلسه اول: در این جلسه شایسته است استاد راهنما به صورت مبسوط به تبیین و تشریح مباحث ذیل بپردازد:
تعریف کارورزی، اهداف آن، اهمیت و جایگاه کارورزی در ایجاد توان اشتغال‌پذیری دانشجو، نحوه تکمیل فرم‌های مربوطه و اخذ معرفی‌نامه به محل کار مورد نظر، چگونگی گذراندن این دوره، محل‌های کار مورد تأیید و مرتبط با رشته،

نحوه ارتباط و تعامل با استاد راهنما در طول دوره، چگونگی تهیه گزارش ماهانه و پایانی از پیشرفت کار، چگونگی حضور و غیاب دانشجو (ارائه گواهی معتبر حضور از محل کار کفایت می‌کند) چگونگی ارزیابی در طول دوره و پایان آن توسط مربی و استاد راهنما، تأکید بر رعایت قوانین و ضوابط محل کار و دانشگاه در طول دوره و دیگر نکات و مسائلی که یک کارورز می‌بایست نسبت به آن پیش از ورود به محل کار آگاهی کسب نماید

جلسه هشتم: این جلسه می‌تواند به پیشنهاد استاد راهنما یا دانشجویان جهت پاسخ به سؤالات پیش آمده در حین کار و یا ارائه پیشنهادات و توصیه‌های لازم تشکیل شود.

جلسه شانزدهم: در این جلسه استاد راهنما پس از جمع گزارش‌های نهایی از فعالیت و پیشرفت کار، گواهی معتبر اتمام دوره کارورزی و نیز فرم‌های ارزیابی تکمیل شده توسط موسسه یا محل کار دانشجو به ارزیابی نهایی فعالیت‌های کارورز و تکمیل فرم نهایی ارزیابی وی می‌پردازد.

عملی:

پس از معرفی دانشجو توسط استاد راهنما به محل کار مورد نظر که می‌تواند به پیشنهاد شخص دانشجو و یا استاد راهنما و نیز با مساعدت گروه آموزشی و یا معاونت فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی دانشکده و یا دانشگاه صورت پذیرد کارورز موظف است به مدت ۵۸ ساعت در طول ترم، مطابق ضوابط و دستورالعمل‌های محل کار و دانشگاه و نیز رعایت کلیه قوانین و مقررات، مسائل ایمنی، بهداشتی و ... در محل کار مربوطه، بدون مطالبه حق الزحمه حضوری منظم داشته باشد و نسبت به تکمیل فرم‌های گزارش پیشرفت ماهانه و ارائه آن به استاد راهنما اقدام نماید و در نهایت گزارشی جامع از فعالیت و پیشرفت شغلی خود در محل کار ارائه دهد.

مراکز پیشنهادی جهت گذراندن دوره کارآموزی:

کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات و سازمان‌های تابعه نظیر: وزارت آموزش و پرورش، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، وزارت دادگستری، وزارت صنعت معدن و تجارت، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت ورزش و جوانان، ادارات آموزش و پرورش، هتل‌ها، صداوسیما، دارالترجمه‌ها، مراکز آموزشی معتبر، سازمان تبلیغات، بیمارستان‌ها، کتابخانه‌ها، دفاتر روزنامه و مجلات و ...

روش یاددهی - یادگیری:

تلفیقی از روش سخنرانی، بازگویی، پرسش و پاسخ و عملی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۰	براساس عملکرد دانشجو	نوشتاری: -	%۲۰
		عملکردی: %۳۰	تدوین و ارائه گزارش پایانی

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

معرفی نامه

فهرست منابع:

منابع اصلی:

حبیب تقوایی و فاطمه مهدیان (۱۳۹۳). آموزش زبان گفتاری سوریه و لبنان با روش تطبیقی فصیح، تهران: مشعر.
 یاسین خالصی (۱۳۹۵). آموزش لهجه عراقی، ترجمه عدنان طهماسبی و نجمه محیایی. چاپ دوم، تهران: دانشگاه تهران.

منابع فرعی:

طه طرزی (۱۳۹۵). آموزش گام به گام لهجه عراقی، به همراه تمرین‌های هدفمند، تهران: فادی.

منابع مطالعاتی:

- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام www.isc.gov.ir
- بانک اطلاعات نشریات کشور www.magiran.com
- پایگاه مجلات تخصصی نور www.noormags.com
- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی www.sid.ir
- سایت رسمی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی www.arabiciran.ir

فصل چهارم

جدول ترم بندی دروس

ترم اول

ردیف	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱	صرف ۱	۲	-	۲
۲	نحو ۱	۲	-	۲
۳	مکالمه ۱	۲	-	۲
۴	متون حدیث و نهج البلاغه	۲	-	۲
۵	روش تحقیق و مأخذ شناسی	۲	-	۲
۶	تاریخ ادبیات اندلس	۲	-	۲
۷	درس اختیاری	۲	-	۲
۸	درس عمومی	۲	-	۲
۹	زبان عمومی	۳	-	۳
جمع کل		۱۹	-	۱۹

ترم دوم

ردیف	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱	صرف ۲	۲	-	۲
۲	نحو ۲	۲	-	۲
۳	تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان اموی	۴	-	۴
۴	متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان اموی	۴	-	۴
۵	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱)	۲	-	۲
۶	مکالمه ۲	۲	-	۲

۲	-	۲	انشاء (۱)	۷
۲	-	۲	درس عمومی	۸
۲۰	-	۲۰	جمع کل	

ترم سوم

تعداد واحد			نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۲	-	۲	صرف (۳)	۱
۲	-	۲	تاریخ ادبیات دوره عباسی (۲)	۲
۲	-	۲	متون نظم دوره عباسی (۱)	۳
۲	-	۲	انشاء (۲)	۴
۲	-	۲	مکالمه ۳	۵
۲	-	۲	قرائت و ترجمه متون تفسیری قرآن کریم	۶
۲	-	۲	نحو ۳	۷
۲	-	۲	متون نثر دوره عباسی (۱)	۸
۲	-	۲	درس عمومی	۹
۱	۱	-	تربیت بدنی ۱	۱۰
۲۱	۱	۲۰	جمع کل	

ترم چهارم

تعداد واحد			نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۲	-	۲	نحو ۴	۱
۲	-	۲	تاریخ ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	۲
۲	-	۲	متون نظم دوره عباسی (۲)	۳
۲	-	۲	متون نثر دوره عباسی (۲)	۴
۲	-	۲	آزمایشگاه زبان ۱	۵
۲	-	۲	انشاء (۳)	۶
۲	-	۲	عروض و قافیه	۷
۲	-	۲	مکالمه ۴	۸
۲	-	۲	فن ترجمه	۹
۳	-	۳	فارسی عمومی	۱۰
۱	۱	-	تربیت بدنی ۲	۱۱
۲۲	۱	۲۱	جمع کل	

توم پنجم

ردیف	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱	متون نظم دوره مملوکی و عثمانی	۲	-	۲
۲	متون نثر دوره مملوکی و عثمانی	۲	-	۲
۳	نحو ۵	۲	-	۲
۴	آزمایشگاه زبان ۲	۲	-	۲
۵	علوم بلاغی (بدیع)	۲	-	۲
۶	تاریخ ادبیات معاصر تا جنگ جهانی دوم	۲	-	۲
۷	مکالمه ۵ (لهجه عراقی و شامی)	۲	-	۲
۸	ترجمه از عربی به فارسی	۲	-	۲
۹	درس اختیاری	۲	-	۲
۱۰	درس عمومی	۲	-	۲
	جمع کل	۲۰	-	۲۰

ترم ششم

ردیف	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱	آشنایی با صنعت گردشگری	۲	-	۲
۲	نقد ادبی	۲	-	۲
۳	تاریخ ادبیات معاصر پس از جنگ جهانی دوم	۲	-	۲
۴	متون نظم معاصر	۲	-	۲
۵	متون نثر معاصر	۲	-	۲
۶	زبان انگلیسی تخصصی	۲	-	۲
۷	علوم بلاغی (بیان)	۲	-	۲
۸	مکاتب ادبی	۲	-	۲
۹	درس عمومی	۲	-	۲
جمع کل		۲۰	-	۲۰

ترم هفتم

ردیف	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱	ترجمه از فارسی به عربی	۲	-	۲
۲	علوم بلاغی (معانی)	۴	-	۴
۳	ادبیات اساطیری	۲	-	۲
۴	ادب سیاسی و متعهد اهل بیت	۲	-	۲
۵	زبان‌شناسی	۲	-	۲
۶	درس اختیاری	۲	-	۲
۷	درس اختیاری	۲	-	۲
۸	کارورزی	-	۲	۲
۹	درس عمومی	۲	-	۲
جمع کل		۱۸	۲	۱۸

